Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1808 р. Народилася Варвара Рєпніна, письменниця, друг Шевченка. ■ 1849 р. Загинув у бою поет і один з ватажків угорської революції Шандор Петефі. ■ 1924 р. Польський уряд заборонив вживати українську мову в державних установах Східної Галичини. ■ 1930 р. На запорізькому заводі «Комунар» випущено перші комбайни. ■ 1941 р. В окупованому Львові створено Українську Національну Раду (заборонена гітлерівцями в березні 1942). ■ 1957 р. В СРСР прийнято постанову про розвиток житлового будівництва в країні.

Ракета гарна не тому, що літає, вона тому й літає, що гарна...

▼ 8-9

Об'єктив

▼ 12

ПРИГОДА

Смерть... на покосах

У селі Фадіївка Полонського району Хмельницької області загинули жниварі.

Тільки-но комбайни зайшли в загінку, в одного бур'яновою масою забилася жатка. Як стверджують у районі, агрегат було відключено. Помічник комбайнера В., 1961 року народження, почав витягати бур'янову масу із шнека. Як сталося, що жатка запрацювала, поки що ніхто не може достеменно пояснити. Єдиний свідок, комбайнер Г, 1949 року народження, з місця пригоди зник.

Це сталося близько 11-ї години. А вже за годину, повідомили корпункт в обласному УВС, комбайнера знайшли повішеним на горищі власного будинку.

Як трапилося, що загинули два жниварі, — з'ясовують Держтехнагляд за охороною праці та прокуратура району.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Я ВАМ ПИШУ...

Реальність чи примара?

Мені вже 92 роки. Мізерної пенсії на харчування та ліки не вистачає. Звісно, я зраділа, коли вийшла постанова уряду про виплату тим, кому виповнилося 90 років, по 2000 гривень (з колишніх заощаджень). Та радість була передчасна. В Ощадбанку, куди я звернулася, відповіли: постанова є, а от грошей на це не виділено. А коли вони будуть — ніхто не знає. От і виходить, що постанова, як примара: на папері є, а фактично — відсутня.

Таких, як я, залишилося небагато. Невже так важко віддати нам наші гроші?

Анастасія ДЗЕНЮК.

Хмельницька область.

ОФІЦІЙНО

Кошти для потерпілих

Верховна Рада України перерахувала 100 тисяч гривень для надання допомоги сім'ям потерпілих внаслідок авіакатастрофи на аеродромі Скнилів у Львові. **Як повідомляє Інформуправління ВР**, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин дав відповідне доручення виділити кошти із загальних асигнувань, передбачених на фінансування діяльності парламенту.

Львівська трагедія. Пошук причин

У Львові ховають загиблих на військовому аеродромі Скнилів. Розслідування трагедії триває.

Генеральний прокурор України Святослав Піскун заявляє про деякі моменти, що свідчать «про злочинне недбальство, недбале ставлення до своїх обов'язків посадових осіб», що призвело до загибелі людей минулої суботи під час авіашоу.

— Я переконаний: уже можна казати, що це — військове недбальство, яке належить до спеціальної категорії злочинів, — заявив Генпрокурор на прес-конференції в Києві.

(Закінчення на 2-й стор.).

Мінімальна зарплата і неякісна продукція

Комітет Верховної Ради з питань соціальної політики та праці у міжсесійний період продовжує роботу над більш як 30 законопроектами, які планововано включити для розгляду парламентом на другій сесії.

Як повідомляє Інформуправління ВР, опрацьовується проект Трудового кодексу України, проекти законів «Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2003 рік», «Про соціальну підтримку населення щодо оплати житлово-комунальних послуг», «Про відповідальність постачальників за виготовлення і реалізацію неякісної і небезпечної продукції», готується нова редакція законопроекту «Про колективні договори та угоди».

(Закінчення на 2-й стор.).

«...ПРИЗИРАТЬ СИРОТ И ВДОВ В ИХ СКОРБЯХ»

Фото Сергія ДОЛЖЕНКА (АП).

У Воскресенці Олену Вікторівну знають усі. І в районі знають. Олена Вікторівна третій рік сама годує-одягає і виховує Юру, Юлю та Олександру, дітей, які молодші за неї відповідно на 5, 7 і 8 років. Самій Олені — 20.

(Закінчення на 11-й стор.).

У НОМЕР

* * *

У місті Пологи Запорізької області введено в експлуатацію новий молокозавод — структурний підрозділ агрофірми «Україна» комбінату «Запоріжсталь». Новий молокозавод здатний переробити за добу 15 тонн молока. Сучасні технології і обладнання дають змогу виготовляти молочнокислу продукцію у повному асортименті, а автоматизація всіх технологічних процесів — швидко перебудовуватися з виробництва одного виду продукції на інший.

Безпосередньо виробництвом молочнокислої продукції на міні-заводі зайняті 12—13 осіб. Усю ж його інфраструктуру обслуговують 37 працівників.

* * *

Агрогосподарства Харківської області зібрали 2 млн. 7 тис. тонн зерна нового врожаю. За словами голови Харківської обласної державної адміністрації Євгена Кушнарьова, в області вже зібрано 612 тис. га ранніх зернових і зернобобових. При цьому середня врожайність становить 31,1 ц/га. Жнива вже завершили господарства 7 із 27 районів області. Однак останніми днями темпи збирання колосових у регіоні знизилися через дощі. На полях працює майже 2,5 тис. комбайнів, у тому числі близько 300 агрегатів, залучених з інших регіонів України.

* * *

Солом'янський суд Києва поновив на посаді голову концерну РРТ Валерія Юрченка. У квітні наказом за підписом в. о. голови Держкомзв'язку Миколи Гончара його було звільнено нібито за систематичні порушення виробничої дисципліни. Серед іншого главу концерну звинувачувано в тому, що він допустив виникнення заборгованості із зарплати, гальмував розрахунки з регіональними компаніями. Судді визнали необгрунтованими всі згадані твердження і реабілітували керівника концерну.

Розпізнано 76 тіл загиблих під час авіашоу на військовому аеродромі у Львові

Портовиків хочуть контролювати. Протизаконно?

Протягом останніх трьох місяців Державний департамент морського і річкового транспорту поводиться деструктивно й протизаконно. Про це вчора заявили представники Асоціації профспілкових організацій портів України та народний депутат, голова підкомітету з питань морського і річкового транспорту Микола Павлюк.

Насамперед це стосується окремих доручень департаменту щодо внесення змін до статутів підприємств і Кодексу торговельного мореплавства, які, за словами членів асоціації, суперечать інтересам трудових колективів. Зокрема, вони зауважили, що якщо портові збори, зараховуватимуть до Державного бюджету (як це пропонує голова Бюджетного комітету ВР Петро Порошенко), то морські підприємства не лише не реалізовуватимуть соціальні програми, а й не утримуватимуть себе. На думку народного депутата Миколи Павлюка, всі дії департаменту спрямовані на те, щоб забрати собі функції управління, а відповідальність залишити за керівниками портів.

Не задоволені учасники прес-конференції і наказом Мінтранспорту стосовно передачі теплоходів Миколаївського, Маріупольського, Одеського та Іллічівського торгових портів на баланс об'єднання «Український комерційний флот» з метою «ефективного використання державного майна». Крім того, за словами голови Асоціації профспілкових організацій морських портів Володимира Зайкова, викликає занепокоєння і наказ департаменту про створення в Укрморрічфлоті постійно діючої комісії з розгляду проектів господарських договорів (контрактів) та контролю виконання договірних зобов'язань за укладеними договорами.

А такий жорсткий контроль за підприємствами з боку міністерства, на переконання учасників прес-конференції, лише черговий крок до розвалу морської галузі.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Активність як стримувальний чинник

Напевно, вже всі встигли помітити, що з появою нового Генпрокурора на вулиці Різницькій активніше «зашурхотіли паперами». Принаймні нас усіх ознайомили з «творчими планами» розслідування резонансних справ. Ці плани, як запевняють у ГПУ, вже почали успішно втілювати в життя.

На позавчорашній прес-конференції Святослав Піскун, наприклад, зробив сенсаційну заяву: встановлено замовника вбивства Ігоря Александрова. «Ми знаємо його ім'я, прізвище, у нас є його фотографія, і він оголошений у розшук». Присутнім журналістам фотографії не показали, як і не розсекретили прізвища і навіть ім'я замовника. Зрозуміло — таємниця слідства. Спасибі, що натякнули: зловмисник перебуває «в бігах», якщо оголошено розшук. Ми на слово повірили, що ГПУ «значно просунулася у розслідуванні цього злочину».

Нам узагалі хочеться вірити Святославу Піскуну. А що робити? — комусь треба вірити. Тим більше людині, яка начебто переламала стиль діяльності свого попередника.

(Закінчення на 4-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Депутати не осторонь трагедії

Голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки та оборони Георгій Крючков подав до парламенту проект постанови «Про перерахування одноденного заробітку народних депутатів України сім'ям тих, хто загинув і постраждав у результаті аварії військового літака під час авіашоу на Скнилівському військовому аеродромі під містом Львовом». Комітет просить парламент розглянути його в першочерговому порядку.

КАТАСТРОФА — ОЧИМА ОЧЕВИДЦІВ

«Домовини з рідними такі важкі»

Військовослужбовцеві Юрію Сімчуку наснилося напередодні, що його дружина сварить його і відмовляє від сімейного походу на летовище. Він не розповів дружині про сон, а потім...

— Ми стояли якраз під літаком, коли той почав зрізати верхівки дерев, — ділився він уже в госпіталі. — Усіх поклало на землю, мов листя. З моєї дружини зірвало весь одяг, та ще й протягло 5—6 метрів по бетону. Під час вибуху Данилко був у мене на руках. Я рефлекторно прикрив його рукою. Втратив свідомість, а коли розплющив очі — наді мною стоять закривавлений син. Навколо валялися шматки розірваних тіл.

Ось свідчення дівчини Наталки, яка під час шоу відзначала з родичами свій день народження.

— Я побачила, як Вітю відірвало від землі і відкинуло метрів на сім. Метнулася до нього. У брата була закривавлена футболка, у волоссі — чужі мізки й шматки чийогось м'яса. Довкола валялися рештки людей: руки, ноги, легені...

Неважко уявити собі стан родичів, які розшукують і опізнають для ідентифікації ці «рештки людей». А декого й розшукувати нікому: пішли на шоу всією сім'єю — там і залишилися.

— Дехто намагається навіть на трагедії робити політику, — з болем казав мені голова Яворівської райдержадміністрації Степан Лукашик. — А ми «без шоу» віддали кров, кошти і послали в село Старичі медичних працівників і міцних хлопців для допомоги. Там ховали двох дітей військовослужбовця. ...А домовини з рідними такі важкі...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львівська область.

ФОТОФАКТ

Семеро дітей, які постраждали в авіакатастрофі у Львові, перебувають у міській дитячій лікарні.

На знімку: у дванадцятирічної Софійки Паладійчук — перелом ноги.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Львівська трагедія. Пошук причин

(Початок на 1-й стор.).

Генпрокурор запевняє, що робиться все необхідне для встановлення істини. Держава зробить серйозні висновки, і ця страшна трагедія буде уроком для всього світу, вважає Святослав Піскун.

За словами Піскуна, є ознаки злочинних дій з боку самих пілотів, котрі неправильно використали літак. Поки що їх переведено з військового госпіталю Львова до Вінниці. Це пов'язано з необхідністю надання якісної медичної допомоги. Топонар і Єгоров уже дали показання слідчим з особливо важливих справ Генеральної прокуратури.

На першому етапі слідства прокуратура зробила висновок про надзвичайно грубі порушення правил безпеки під час виконання польотів над територією, де були люди.

Усі затримані (головнокомандувач ВПС генерал-полковник В. Стрельников, командувач 14-го авіаційного корпусу генерал-лейтенант С. Онищенко, його заступник генерал-майор А. Третьяков, помічник керівника польотів підполковник авіації Ю. Яцюк) перебувають у військовому ізоляторі тимчасового утримання, про що сповіщено їхні сім'ї. До них також допущено адвокатів.

Слідство проводить технічну експертизу літака, відпрацьовуючи версію відмови двигуна. Паралельно розробляється ще кілька припущень про причини аварії винищувача Су-27. Зокрема, можливість потрапляння у двигун птахів. На думку Генпрокурора, птахи навряд чи винні в тому, що літак летів на низькій висоті... До того ж льотчики не чули удару, який свідчив би про потрапляння у двигуни птахів.

Голова державної комісії з розслідування обставин трагедії у Львові, секретар Ради національної безпеки та оборони України Євген Марчук заявив, що перед падінням літака Су-27 відбулося його відхилення від запланованої траєкторії польоту. З'ясовують, наскільки були скоординовані дії льотчиків в екстремальній ситуації. Самі пілоти, за твердженням Марчука, не можуть пояснити причин того, що сталося.

Державна комісія має оприлюднити свої остаточні висновки до 7 серпня.

Але вже сьогодні ясно, що скнилівська трагедія — страшенна помилка не тільки української армії, а й результат державної політики фінансування Збройних Сил. Тепер можна назвати знаковим засідання РНБО, що відбулося напередодні катастрофи військового літака, де йшлося саме про грошове забезпечення ЗС України.

Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах після «чорної суботи» сказав в інтерв'ю журналістам, що львівська трагедія ще раз нагадує суспільству про необхідність проведення реформ в армії. Перед урядом стоїть завдання сформувати нормальний військовий бюджет країни. Прем'єр вважає, що потрібно докласти якнайбільше зусиль для підвищення боєздатності армії, озброїти її новою технікою, зміцнити фінансову, матеріальну і кадрову бази.

А поки що Президент України заборонив проводити в країні будь-які демонстраційні польоти.

Ольга ВАУЛІНА.

У КОМІТЕТАХ ВР

Мінімальна зарплата і неякісна продукція

(Початок на 1-й стор.).

Комітет опрацьовує низку законопроектів про внесення змін до чинних законів. Зокрема, до Кодексу законів про працю України (стосовно порядку залучення працівників до роботи у святкові та неробочі дні), до деяких законодавчих актів (про відповідальність та контроль за сплатою внесків на соціальне страхування), до Закону України «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» (про закріплення фінансових джерел компенсації та порядок повернення заощаджень), до Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» (стосовно проведення індексації в межах прожиткового мінімуму).

Комітет також узагальнює пропозиції стосовно змін до Закону «Про пенсійне забезпечення» (про розмір мінімальних трудових пенсій за віком та їх індексацію через інфляційні процеси), до проектів законів: «Про податок на доходи фізичних осіб», «Про використання розміру неоподатковуваного мінімуму», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про основи соціального захисту інвалідів» та ін.

З метою контролю за виконанням законів і постанов Верховної Ради комітет планує проаналізувати виконання Закону «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням» та ефективність діяльності Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності і Українського фонду соціальних інвестицій.

На вересень заплановано день уряду «Про заходи Кабінету Міністрів України з реалізації Стратегії подолання бідності в Україні».

▼

Заява депутатської фракції «Регіони України» у Верховній Раді України з приводу трагедії, що сталася на аеродромі Скнилів у Львові

27 липня 2002 року сталася страшна трагедія — на аеродромі Скнилів у Львові під час повітряного шоу з нагоди 60-річчя 14-го авіаційного корпусу Військово-Повітряних сил України зазнав катастрофи військовий літак Су-27, що призвело до жахливих та безпрецедентних жертв цивільного населення. 83 особи загинули, з них 19 дітей. Понад сто людей отримали поранення та травми. 18 потерпілих перебувають у критичному стані, й медики ведуть боротьбу за їхні життя.

Людина — це найвища цінність у світі. А коли одна катастрофа забирає десятки людських життів, стає жахливо. Трагедія сімей, трагедія кожної людини не може залишити байдужим нікого.

Депутатська група «Регіони України» висловлює щире співчуття сім'ям загиблих. Те, що сталося на авіаційному шоу, — це не лише біль рідних і близьких, це біль усіх нас, це наша втрата. Цю біль не можна вгамувати словами. Дітям ніхто не поверне батьків, батькам — їхніх дітей. Народні депутати—члени фракції «Регіони України» з вами, хто зараз страждає в горі та скорботі.

Урядова комісія, яка нині працює на місці катастрофи, ще зробить висновки про причини того, що сталося. Але вже тепер очевидно, що третій за останні роки трагічний інцидент у збройних силах із численними жертвами серед мирного населення свідчить про глибоку кризу Збройних Сил України.

Ситуація в українській армії вимагає негайних і рішучих дій. Фракція «Регіони України» підтримує Президента України Л. Кучму в його діях з цього приводу та докладе всіх зусиль для допомоги родинам загиблих, законодавчого забезпечення реформування вітчизняних збройних сил, відвернення подібних катастроф у майбутньому.

«Мені соромно за нас»,

такі були слова військового, який 27 липня здавав кров для постраждалих у трагедії

Коли минув перший шок після побаченого по телевізору страшного видовища на Скнилівському летовищі, я задзвонив на 09, щоб дізнатися, де можна здати кров для постраждалих. Дали телефон станції переливання крові на Пекарській, 65. На тому кінці лінії стомлений чоловічий голос сказав: «Приїжджайте, вхід з двору».

Біля реєстратури на першому поверсі скупчилось два десятки осіб різного віку. Приймав лише один медик. Напевне, саме той, котрий і розмовляв зі мною по телефону. Він заносив дані чергового добровольця до комп'ютера, видавав картку з наклеєними на ній талонами на 400 грамів крові, а потім біг до кабінету терапевта, щоб опитати попередніх та виміряти їм тиск.

Збиралось на дощ, і в приміщенні стояла страшенна духота. Люди терпляче чекали, обливаючись потом. Жінки вголос жаліли єдиного лікаря, який розривався між двома кабінетами, не забуваючи вибачатись за затримку.

Говорили мало. Що казати, коли серце кричить?

Мало не плачучи, ішла додому якась жінка, котра, вистоявши чергу, довідалася від лікаря, що кров їй здавати не можна. Решта людей вперто стояла, очікуючи на свій вердикт. За пвгодини з'явилася літня терапевт, і справи пішли швидше.

Після вимірювання тиску потрібно було піднятися вузькими сходами на другий поверх і зайняти чергу до скляних секцій, де три медсестри проводили забір крові. Людей тут було ще більше. З пробірками в руках вони купками стояли в коридорі, сиділи на кушетках і підвіконнях. Як нам сказали, пробірки потрібні були для аналізів крові на предмет СНІДу, сифілісу, гепатиту і тифу. Їх мали робити вже опісля — станція працювала в режимі форс-мажору.

Тут люди, котрі простояли в чергах уже більше години, були говіркіші. Лаяли владу, військових. «Скільки ж можна?» — з розпачем запитувала худенька жіночка, з вигляду далека від повнокровності. — То наші ракети в будинок чи літак летять, то наш літак людей косить...»

— Мені соромно за нас — за армію і тих, хто нею керує, — раптом тихо сказав чоловік у військовому однострої з кінця черги. — Повірте, соромно. У коридорі запала гнітюча тиша...

Відстоявши півтори години, я здав своїх чотириста грамів крові. Як і всім, хто прийшов цього трагічного дня в пункти переливання крові, мені хотілося вірити, що це хоча б якось допоможе тим, хто ще мав шанси вижити після скнилівської катастрофи.

Проходячи повз чергу до виходу, я почув чиєсь роздратоване запитання: «Якщо сьогодні Президент сказав, що такі шоу нікому не потрібні, то чому ж раніше все це не заборонили?» Відповідей збурених людей можна було не слухати — вони і так зрозумілі.

Надворі вже стояв пізній вечір, а добровольці до станції переливання крові підходили і підходили. Здавалося, що цей страшний день не закінчиться ніколи...

До вечора кров здали 250 військових і майже 400 цивільних добровольців. Цього, за словами в. о. головного лікаря обласної станції переливання крові Ігоря Горбаля, цілком достатньо.

Юрій ВОВК,
журналіст.

Фото Віктора ПОБЄДИНСЬКОГО (УНІАН).

Мешканка села Семенівка Пустомитівського району Львівської області Лілія Онищак плаче біля трун членів своєї родини під час поховання. Внаслідок падіння Су-27 на летовищі Скнилів Лілія Онищак втратила двох синів — Юрія, 23 років, та Олега, 25 років, невістку Ірину, 23 років, та десятимісячну онуку Яринку.

Співчуття і підтримка

Півмільйонний колектив працівників залізничного транспорту разом з усім народом України глибоко сумує з приводу трагічної події, що сталася 27 липня 2002 року на летовищі Скнилів під Львовом.

Звістка про катастрофу військового літака, яка забрала життя багатьох людей, пекучим болем відгукнулася в серцях працівників галузі.

Висловлюючи глибоке співчуття і поділяючи горе рідних та близьких загиблих, залізничники вважають за неможливе проведення урочистостей з нагоди свого професійного свята. Тому святкові заходи, заплановані на 1.08.2002 року в національному палаці «Україна», відміняються.

Поділяючи біль втрати близьких як свій, Державна адміністрація залізничного транспорту України виділяє 1 млн. грн. для надання допомоги сім'ям загиблих в цій страшній трагедії.

Г. КЛЮЧЕРОВ,
керівник прес-служби Укрзалізниці.

Бути разом

До цього закликає нас пам'ять про день «чорної суботи» у Львові

День жалоби у Львові розпочався з вранішньої панахиди на вже сумнозвісному Скнилівському летовищі. Більш як тисяча львів'ян прийшли сюди, щоб віддати шану загиблим і постраждалим у ту «чорну суботу». Військовий аеродром ніколи не бачив стільки сліз, квітів і поминальних свічок.

А на другому кінці міста, біля львівського моргу, родичі і близькі загиблих стояли в черзі за тілами покійних, котрих вдалось ідентифікувати. Протягом дня було видано 58 тіл жертв катастрофи, виписано 72 свідоцтва про смерть. Сімох загиблих не розпізнано, їхні тіла складають з фрагментів, належність яких тій чи іншій жертві авіакатастрофи визначатиму за аналізом ДНК київські експерти. На жаль, серед цих загиблих теж є діти.

29 липня на трьох кладовищах Львова та п'яти районів області пройшли церемонії поховання 45 загиблих на Скнилівському летовищі. Серед них 28-річний батько та 24-річна мама Юрчика Мотузюка, котрий у свої три роки залишився круглим сиротою. На телевізійні кадри з розбитим, закопченим обличчям цього знетямленого малюка, які обійшли весь світ, неможливо було дивитися без сліз. Про опікування хлопчиком оголосив «Кредит-банк», який уже відкрив рахунок на його прізвище. Саме в цьому банку працював водієм батько Юрчика.

Тіла загиблих також уже відправлено до Києва, Тернополя, Житомирської та Херсонської областей.

На вчорашній день у п'яти лікарнях Львова були 65 постраждалих. Із них 16 — у тяжкому стані. В основному це потерпілі з переломами, опіками, раненими ранами та струсом мозку. Найбільше їх — 21 особа — перебуває у міській лікарні швидкої допомоги. Всі лікарні, у яких надають допомогу потерпілим під час катастрофи, працюють цілодобово. Як заявив Міністр охорони здоров'я В. Москаленко, котрий на той час перебував у Львові, ці медичні заклади й особисто кожного постраждалого забезпечено всіма необхідними ліками та медикаментами. До них уже долучено і медичні препарати, доставлені вранці 29 липня до Львова літаком з Іспанії. Ним прилетіли й іспанські лікарі, котрі допомагатимуть місцевим медикам у лікуванні потерпілих. Це перша така допомога, яку надали львів'янам з-за кордону.

Ще одна проблема, не менш важлива за попередні, — психологічна реабілітація всіх тих, хто постраждав під час катастрофи, їхніх рідних і близьких, та й тих, хто просто спостерігав за трагедією. Більшість із цих людей перебуває у стані шоку, який може даватися взнаки і через два-три місяці. Тому дуже вчасними і необхідними видаються створені у всіх п'яти лікарнях психотерапевтичні бригади, особливо міський цілодобовий центр психологічної допомоги. Номери його телефонів постійно називають на місцевих теле- і радіоканалах, консультації надають і телефоном, і в самому центрі, а в критичних випадках — з виїздом до потерпілих.

На 30 липня 60 представників сімей загиблих вже отримали матеріальну допомогу, виділену міською, обласною владами та Кабінетом Міністрів. Без сумніву, це дуже вчасно і потрібно. Та не менш потрібні цим людям наші співчуття, моральна підтримка, співпереживання у їхньому, нашому спільному горі. Просто вчасно підставлене плече, простягнута рука.

Як сказав мені у день «чорної суботи» один із потерпілих: «Я зараз мушу бути серед людей, хоча б на вулиці. Не можу залишатись наодинці, сам з собою після всього цього жаху».

Тож будьмо разом.

Юрій ЗИЛЮК.
Львів.

У НОМЕР

■ *Київ*

Два кроки вперед. Але один все-таки назад

Продовження теми

Таким «маршем» позначаються нинішні стосунки податкової і видавничо-поліграфічного центру «Такі справи». Днями перший заступник голови ДПА в Києві В. Дієсперов повідомив, що адміністративний арешт рахунків фірми скасовано. Правда, ця новина — попри весь її оптимізм — не позбавлена «пікантної приправи». Свого часу накладений податківцями арешт суддя Господарського суду Києва Е. Шевченко продовжив до 6 серпня. Ми, звичайно, знаємо, що митарі можуть усе. Але як вони анулювали судове рішення — ось у чому «секрет рецепта».

Керівники «ТС» відступ податківців на «два кроки» пояснюють кількома причинами. Одна з них — під тиском «оборонних» публікацій у газетах, які об'єктивно висвітлюють конфлікт, ДПА змушена потрохи згортати свої сили. Занадто великий розголос. Ще одна причина ознак «перемир'я» — видавцям пропонують «здати» одного з опозиційних замовників. В обмін на ... Але ставлення до цього у сторін конфлікту різне: «Такі справи» симпатизують усім замовникам «комерційно», як і належить приватній фірмі. Податківці люблять своїх «об'єктів» з пристрастю і талантом чиновника, який вдарився в тонку «лірику»: «Хай Конституцію люблять в інших державах, а в нас...»

Про всяк випадок, «ТС» не згортатиме судової боротьби з «добрим противником». Адже в того в запасі завжди «крок назад», **повідомляє наш кореспондент Людмила КОХАНЕЦЬ.**

Потонула яхта

В Азовському морі, біля села Мелекине, на відстані кілометра від берега перевернулася й потонула приватна яхта. Троє пасажирів потонуло, 25 — врятовано. Попередня причина — перевантаження судна. Остаточні висновки зроблять міжвідомча комісія і правоохоронні органи, які працюють на місці події, **повідомляє прес-служба МНС.**

■ *Кременчук*

Вантажівки — «направо»

Уже в жовтні єдиний в Україні виробник великовагових автомобілів — холдингова компанія «АвтоКрАЗ» — випустить машину з правостороннім керуванням. Саме таке замовлення кременчужани одержали від торгових партнерів з Пакистану. А загалом угодою передбачено продаж у цю країну 500 вантажівок. Також розглядається можливість реалізації 80 автомобілів з причепами для перевезення бульдозерів і контейнерів, **повідомляє наш власний кореспондент Григорій ГРИНЬ.**

■ *Кам'янець-Подільський*

Оживаємо

Зростає попит на таких фахівців, як токарі, фрезерувальники, слюсарі-інструментальники, електрогазозварювальники, муляри, штукатури на підприємствах Кам'янця-Подільського. Стривожені нестачею робочої сили представники місцевої спілки промисловців і підприємців розпочали розробку програми з підготовки кадрів міськими ПТУ та перепідготовку фахівців потрібних профілів через центр зайнятості.

Спілка виступає проти так званої конвертної зарплати, а також бореться за зменшення податкового тиску, **розповів її голова Леонід Дьяконов нашому власному кореспондентові Вірі ШПИЛЬОВІЙ.**

ФОТОФАКТ

До 30-річчя введення в експлуатацію сухого доку відкритого акціонерного товариства «Дамен Шипярдз Океан» спущено на воду майже 150-метровий корпус танкера-хімовоза «Аду». За один рейс він може перевезти у своїх трюмах до 15 тисяч тонн вантажу.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

«Наша доля» в руках добродія

СВІТЛИМ РЯДКОМ

У дитинстві, яке пройшло на річці Південний Буг, Георгій Марченко буквально обростав юрбою однолітків. Мав через бідність лише один із пари ковзанів, і викатував на ньому такі піруети по першому хрумкому льоду, що викликав у хлопців щирий захват і повагу. Так само, коли влітку першим безстрашно занурювався у річку між корчі за раками. І завжди ділився з тими, хто їх не мав.

Ця щедрість, приязне ставлення до людей притаманні йому і сьогодні. Слід завжди робити людям добро —вчили його глибоковіруючі батьки. Двадцять років він віддав керівній роботі в Кам'янець-Подільському житлово-комунальному господарстві. І свою місію керівника вершив за Біблією, яка у нього на столі.

Нині він — начальник міської шляхової дільниці, в якій працює понад 200 чоловік. З його приходом організація активно запрацювала.

Марченко — відомий у місті благодійник. Завжди знаходить можливість допомогти дітям-сиротам, інвалідам, літнім людям, громадським організаціям, міському соціальному центру «Надія». А особливо любить відвідувати дітей у притулку «Малятко», де на нього чекає «заноза» — дворічна сиротинка, котра завжди міцно обіймає найкращого в світі дідуся...

Товариству «Наша доля» міська рада надала маленьку кімнатку. Пісок і скло, труби, лічильники води та електроенергії, вікна, двері, транспорт — усе це дарунки шляхової дільниці.

До речі, «Наша доля» розташована на території виборчого округу, де Марченко цього року став депутатом міськради з великою перевагою. Своїм виборцям він допоміг впорядкувати мікрорайон, подбавши про павільйон автобусної зупинки, ремонт дороги, озеленення, освітлення дворів та під'їздів тощо.

Зінаїда ГЕТЬМАН, Оксана РУБАШЕВСЬКА, члени товариства «Наша доля».

Кам'янець-Подільський Хмельницької області.

На знімку: Георгій Марченко (**крайній праворуч**) в офісі організації «Партнерство громад» (США) під час стажування.

ЗНАЙ НАШИХ!

Велетенський сом здався через півтори години

Півтораметрового сома вагою 38 кілограмів уперше за 30 років риболовлі поталанило спіймати вінничанину Віталію Камінському. Великою удачею Віталій Олександрович, інженер-радіотехнік ВАТ «Маяк», вважав рибу вагою 14 і 18 кілограмів, але щоб клюнув такий красень, якого ви бачите на знімку...

Спіймати рибу було простіше, ніж витягти її на берег. Рибалив Камінський, як завжди, спінінгом. Гачки виготовив сам. Як і приманку-обманку: вирізав рибку з пінопласту, помістив у бляшану форму, розфарбував у різні кольори. «Річ у тім, — пояснив рибалка, — що я рибалив на порогах Південного Бугу, витягти рибу перешкоджало каміння, за яке вона чіплялася.»

Півтори години тривала їхня дуель. Шостий номер гачка, на який спіймалась риба, не підвів рибалку. Витримала й волосінь. Головне — вистачило сил і везіння, щоб врешті перемогти велетня. Білим жирним м'ясом пригощали не лише родичів і сусідів. Його вистачило й для колег по роботі доньки Олени. «Два дні поспіль ми ласували дієтичним м'ясом», — кажуть вони, дякуючи при цьому рибалці.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

На знімку: щасливого рибалку В. Камінського першими привітали з удачею донька Олена й онук Віталій.

За тонну зерна — два вогнегасники

РЕАЛІЇ

Сільські пожежні команди не спроможні виконувати свої професійні обов'язки. А в разі виникнення критичної ситуації, людям у глибинці сподіватися немає на що, бо викликаним з райцентру вогнеборцям, поки вони доберуться до місця пригоди, гасити вже буде нічого... Такі невтішні думки виникли під час спільного рейду журналістів та пожежників до Знам'янського району Кіровоградщини. Саме там за підсумками минулого року в кілька разів за кількістю пожеж та загиблих на них людей перевищено середньообласний показник.

Мошорине, до якого привезли журналістів, є своєрідним середнячком щодо організації пожежної охорони. Не кращим і не гіршим за інші. Останнє, правда, дуже здивувало присутніх. Бо єдине, що змогли продемонструвати сільські пожежники, — то автомобіль більш як двадцятирічного віку, місце котрому, судячи з його зовнішнього вигляду, хіба що на звалищі металобрухту. Хтось із колег навіть пожартував, обірвавши історичний екскурс голови райдержадміністрації Анатолія Сапіги: чи не в скіфському кургані, мовляв, було викопане це диво?

Та жарти жартами, а факти невтішні. Навіть поверхового огляду досить, аби зрозуміти, що цей транспортний засіб, хоч і називається пожежним автомобілем, насправді таким бути не може. Тому й відмінили останньої миті показове гасіння сільської хати. Не було впевненості, що пожежники до неї доїдуть. Ставши власністю сільських рад, пожежні команди фактично опинилися осторонь фінансування...

Сільський голова Олександр Буряков поскаржився, що пожежники вже шість років поспіль не отримують грошей. Торік половину боргу у зарплаті вдалося погасити зерном, але загальної картини це не міняє... Про придбання нового автомобіля не йдеться. Навіть цей ремонтувати немає за що. Лише днями, у розпал жнив, пощастило придбати трішки бензину...

— У зв'язку з реформами на селі нас змусили взяти на свій баланс усе: соціальну, комунальну сфери тощо, — каже сільський голова. — От тільки, де дістати грошей, ніхто не сказав. Раніше пожежні частини фінансувалися колгоспами, що перетворилися на ТОВ, СВК, фермерські господарства. У їх керівників не те що грошей — навіть бензину не випросиш. До того ж багато нових господарів — немісцеві. Мешкають у Києві чи ще десь. Їх навіть розшукати інколи неможливо. Раніше для «спонсорства» передбачалися стимули — приміром, звільнення від сплати податків на суму, витрачену на утримання пожежної частини. Нині в цьому питанні цілковита незрозумілість.

І ще один штрих до безрадісної картини. Сільська пожежна охорона Мошориного не має телефонного зв'язку. Команда може виїхати на місце події, лише коли хтось прибіжить і скаже про біду. А під час жнив достатньо десяти хвилин, щоб згоріло до ста гектарів пшениці...

Після побаченого вже ні в кого не виникало сумнівів: збереження врожаю й угідь цілком лягає на плечі сільгоспвиробників. Та чи легко їм впоратися з цим завданням? Із розмови з керівником СВК «Колос» Вікторією Куц з'ясувалося, що ні.

— Кіровоградщина традиційно змушена продавати зерно за демпінговими цінами, — зазначила вона. — Адже першими починають жнивувати Крим, Херсонська область. Вони ще можуть вигідно продати зерно. Поки черга дійде до нас, ціни значно падають. Скажімо, сьогодні за тонну зерна ніхто більш як триста гривень не пропонує. А цих грошей ледве вистачить на два вогнегасники.

Олег БОНДАР.

Кіровоградська область.

ПЕРСПЕКТИВА

З іменем Вернадського зоріє майбутнє

Відразу три події стали важливими віхами в житті Таврійського національного університету ім. Володимира Вернадського.

У 139-ту роковину народження видатного вченого його ім'я урочисто увічнено меморіальною дошкою, що її встановлено на сімферопольському будинку на вулиці Курчатова,18. Тут професор і ректор вузу мешкав із дружиною та донькою, звідси, гнаний радянською владою, виїхав з Криму назавжди. Колись цей скромний будинок називали «білим гніздом», а його мешканця — ворогом народу.

Нині багатообіцяюче майбутнє зоріє Таврійському нацуніверситетові: уряд затвердив комплексний план матеріально-технічного розвитку вузу, на втілення якого виділив понад 100 мільйонів гривень. З них 60 піде на спорудження нового головного навчального корпусу. До 2006 року заклад планowано повністю комп'ютеризувати і створити тут видавничий комплекс.

Крім того, сімферопольський вуз — перший серед кримських і шостий в Україні — увійшов до складу Євразійської асоціації університетів, засідання якої відбулося нещодавно в Києві. До речі, здобуття членства в ЄАУ вимагає, зокрема, щоб заняття проводилися щонайменше з п'ятнадцяти спеціальностей, бібліотека містила не менше одного мільйона книг, а кількість студентів становила шість тисяч. Уже нині Таврійський національний перевищує всі ці вимоги.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Активність як стримувальний чинник

АКТУАЛЬНО

(Початок на 2-й стор.).

Але новий Генпрокурор усе-таки дав підстави для скепсису. Наприклад, він обіцяє, що до «справи Гонгадзе» буде залучено результати експертизи записів Миколи Мельниченка, яким дадуть «правову, а не політичну оцінку». Однак сам екс-майор сумнівається у відсутності тут «політики». У заяві на радіо «Свобода» він ще раз роз'яснив популярно: розкрити цей злочин можна лише за умови, що в розпорядженні експертів буде його записувальний пристрій, і якщо він особисто, але на території США, де нині змушений тимчасово перебувати, пояснить фахівцям технологію, якою скористався під час «копіювань» «навколодиванних» розмов. Проте ніхто до нього з такою пропозицією не звертався: ні зі «старої», ні з «нової» прокуратури. Очевидно, не задовольняє умова: «територія США».

Ще один приклад. Активізована ГПУ розповсюдила заяву, в якій застерігає «подоброму» від активності інших. А конкретно — тимчасові слідчі комісії ВР, що переносять свою діяльність за межі України. Депутатів-слідчих, які мають наміри зустрітися з Мельниченком, Лазаренком та іншими фігурантами в «екзилі» «з метою отримання від них матеріалів та інформації, необхідної для встановлення істини», Генпрокуратура просить не турбуватися: законодавство і процесуальні норми не передбачають можливості «використання одержаної ними інформації в інтересах слідства і правосуддя». Не в міру спритним депутатам автори заяви нагадують: «Слід узяти до уваги, що діяльність тимчасових слідчих комісій до цього часу не врегульована в законодавчому порядку, як того вимагає стаття 89 Конституції України».

«ГУ» поцікавився у голови тимчасової слідчої комісії, що займається розслідуванням відомих резонансних справ, чи «взяли вони до уваги» застереження ГПУ, яка днями ще раз запевнила їх у «всілякому сприянні діяльності».

— Дивно чути від Святослава Михайловича таку заяву, — сказав Григорій Омельченко. — Особливо після нашої недавньої зустрічі, на якій ми домовилися про спільні дії у встановленні істини. Я передав Генпрокурору два запити від імені комісії на цю тему. Можливо, їх насторожило те, що ми близько підійшли до «гарячого» у розкритті цих злочинів? Особливо мене розчулило посилання у заяві на відсутність відповідних законів, які регулюють діяльність слідчих комісій. Тоді нагадаю і я: стаття 89 Конституції дає право Верховній Раді на створення тимчасових слідчих комісій. У статті 8 вказується, що Конституція є законом прямої дії. Є ще й інші нормативні акти, які правлять за правову базу для нашої діяльності. Хочу нагадати і слова Голови Верховної Ради Володимира Литвина: неважливо, що Президент не підписав закон про спеціальні слідчі комісії. Головне, що в депутатів є бажання працювати над розслідуванням резонансних справ. В одному пан Піскун має рацію: Президент усупереч статті 89 Конституції досі не підписав відповідний закон. Хоча є дві постанови ВР, які зобов'язують главу держави це зробити. І є рішення Конституційного Суду — з якого часу обчислюються строки на накладання вето. Леонід Кучма пропустив відведений йому термін.

Нам ніхто не заборонить розслідувати справи, зустрічатися зі свідками, потерпілими й експертами — хоч в Україні, хоч за кордоном. Ми все робитимемо для з'ясування правди і не дозволимо нічого приховати. А взагалі члени нашої комісії не збираються змагатися, хто професіональніший — ГПУ чи депутати. Ми налаштовані на співпрацю. Якщо Святослав Піскун не перевтілюватиметься в образ свого попередника, він зробить крок нам назустріч.

Якщо не перевтілюватиметься...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України з питань інтелектуальної власності

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни до таких законів України:

1. Абзац третій пункту 2 статті 20 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 7, ст. 34) після слів «пропонування для продажу» доповнити словами «в тому числі через Інтернет».

2. У Законі України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 7, ст. 36; 1999 р., № 32, ст. 266; 2001 р., № 8, ст. 37):

1) статтю 1 доповнити абзацом такого змісту:

«доменне ім'я — ім'я, що використовується для адресації комп'ютерів і ресурсів в Інтернеті»;

2) пункт 2 статті 16 доповнити абзацом такого змісту:

«Використанням знака визнається також його використання в Інтернеті, а також використання доменних імен, тотожних чи подібних до знака настільки, що їх можна сплутати».

3. Абзац десятий пункту 3 статті 16 Закону України «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 8, ст. 28) після слів «пропонування для продажу» доповнити словами «в тому числі через Інтернет».

4. Абзац п'ятий частини другої статті 28 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 37, ст. 307) після слів «пропонування для продажу» доповнити словами «в тому числі через Інтернет».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 липня 2002 року.
№ 34-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 20, ст. 102) такі зміни:

1. Частину першу статті 3 після пункту 4 доповнити новим пунктом такого змісту:

«5) допомога на дітей одиноким матерям». У зв'язку з цим пункт 5 вважати пунктом 6.

2. Доповнити Закон розділом V-А такого змісту:

«Розділ V-А. ДОПОМОГА НА ДІТЕЙ ОДИНОКИМ МАТЕРЯМ

Стаття 18^1. Право на допомогу на дітей одиноким матерям

Право на допомогу на дітей одиноким матерям мають одинокі матері, одинокі усиновителі (які не перебувають у шлюбі), якщо у свідоцтві про народження дитини відсутній запис про батька дитини або запис про батька проведено в установленому порядку за вказівкою матері.

Право на допомогу на дітей одиноким матерям мають вдови та вдівці з дітьми, які не одержують на них пенсію в разі втрати годувальника або соціальну пенсію.

Якщо одинока мати (вдова, вдівець) уклала шлюб, то за нею зберігається право на отримання допомоги на дітей, які народилися до шлюбу, за умови якщо ці діти не були усиновлені чоловіком (дружиною).

Жінка, яка має дітей від особи, з якою вона не перебувала і не перебуває в зареєстрованому шлюбі, але з якою вона веде спільне господарство, разом проживає і виховує дітей, права на одержання допомоги, встановленої на дітей одиноким матерям, не має. При реєстрації цією жінкою шлюбу з особою, від якої вона має дітей, допомога на дітей, народжених від цієї особи, не призначається.

Стаття 18^2. Умови призначення допомоги на дітей одиноким матерям

Допомога на дітей одиноким матерям призначається за наявності довідки органів запису актів громадянського стану про підстави внесення до книги записів народжень відомостей про батька дитини.

Допомога на дітей одиноким матерям призначається незалежно від одержання на дітей інших видів допомоги, передбачених цим Законом.

Стаття 18^3. Розмір допомоги на дітей одиноким матерям

Допомога на дітей одиноким матерям надається у розмірі:

10 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку —одиноким матерям, одиноким усиновителям (вдовам, вдівцям), які мають дітей віком до 16 років (учнів — до 18 років).

Допомога на дітей одиноким матерям, одиноким усиновителям (вдовам, вдівцям) призначається на кожну дитину».

II. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2003 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 липня 2002 року.
№ 49-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399; 1994 р., № 24, ст. 178; 1995 р., № 16, ст. 111; 1996 р., № 17, ст. 73; 1998 р., № 26, ст. 149; 1999 р., № 4, ст. 35, № 48, ст. 409; 2001 р., № 9, ст. 38) такі зміни:

1. У назві Закону слова «та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» замінити словами «осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб».

2. Преамбулу Закону викласти в такій редакції:

«Цей Закон визначає умови, норми і порядок пенсійного забезпечення громадян України — військовослужбовців Збройних Сил України, Прикордонних військ України, Служби безпеки України, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань (далі — військовослужбовців), осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ України, осіб начальницького складу податкової міліції, осіб начальницького і рядового складу кримінально-виконавчої системи України та членів їх сімей, військовослужбовців колишніх Збройних Сил СРСР, органів державної безпеки і внутрішніх справ СРСР, Національної гвардії України, військовослужбовців, які в період Великої Вітчизняної війни проходили службу у складі 1-го Чехословацького армійського корпусу під командуванням Л. Свободи, та членів їх сімей, а також громадян інших держав з числа військовослужбовців збройних сил і інших військових формувань, утворених відповідно до чинного законодавства цих держав, та членів їх сімей, які постійно проживають в Україні, і відповідно до міжнародних договорів, укладених Україною з іншими країнами про пенсійне забезпечення таких громадян, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, передбачено їх пенсійне забезпечення згідно із законодавством держави, на території якої вони проживають (далі — особи, які мають право на пенсію за цим Законом)».

3. У статті 12:

у пункті «а» слова «на військовій службі або на службі в органах внутрішніх справ» виключити;

у пункті «б» слова «за вислугу років, за віком, за станом здоров'я, у зв'язку з скороченням штатів або організаційними заходами і які на день звільнення досягли 45-річного віку» замінити словами «незалежно від підстав та часу звільнення і досягли 45-річного віку, крім осіб, позбавлених військових або спеціальних звань, а також звільнених із служби у зв'язку з засудженням за умисний злочин, вчинений з використанням свого посадового становища, або вчиненням корупційного діяння».

4. У статті 13:

у частині першій:

у пункті «в» слово і цифру «і 4» виключити;

у частині другій цифри «85», «95» і «90» замінити відповідно цифрами «90», «100» і «95», а слова і цифри «до категорій 2 і 3» замінити словами і цифрою «до категорії 2».

5. У другому реченні пункту «а» статті 36 слова «пенсіонерів з числа» виключити.

6. У статті 48, частині першій статті 49 та частині другій статті 52 слова «і Міністерства внутрішніх справ України» замінити словами «Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного департаменту України з питань виконання покарань».

7. У тексті Закону слова «особи начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ» у всіх відмінках замінити словами «особи, які мають право на пенсію за цим Законом» у відповідних відмінках.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування. Абзац четвертий пункту 4 розділу I цього Закону набирає чинності з дня введення в дію Закону України «Про Державний бюджет України на 2003 рік».

2. Встановити, що середньомісячний заробіток (грошове забезпечення) для обчислення пенсій військовослужбовцям строкової служби та членам їх сімей визначається у порядку, передбаченому частиною першою статті 43 Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб».

3. У розділі II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 45, ст. 283; 1998 р., № 26, ст. 161) пункт 3 виключити.

4. Кабінету Міністрів України:

забезпечити проведення перерахунку раніше призначених пенсій військовослужбовцям, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяким іншим особам відповідно до абзацу четвертого пункту 4 розділу I цього Закону з відповідних сум грошового забезпечення, встановлених на 1 січня 2003 року;

у місячний термін привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 липня 2002 року.
№ 51-IV.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про приєднання України до Міжнародної конвенції про цивільну відповідальність за шкоду від забруднення нафтою

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Приєднатися до Міжнародної конвенції про цивільну відповідальність за шкоду від забруднення нафтою, підписаної 27 листопада 1992 року у м. Лондоні.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом розробити і затвердити методику обрахунків збитків за забруднення нафтою, включаючи майбутні втрати доходів внаслідок порушення господарської діяльності.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 4 липня 2002 року.
№ 44-IV

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статей 34 і 35 Закону України «Про статус народного депутата України»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Закону України «Про статус народного депутата України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 42, ст. 212) такі зміни:

1. У статті 34:

а) у частині першій слова «п'ятнадцяти помічників-консультантів» замінити словами «тридцяти одного помічника-консультанта»;

б) абзаци третій і четвертий частини третьої викласти в такій редакції:

«На чотирьох помічників-консультантів народного депутата поширюється дія Закону України «Про державну службу», їм присвоюється не вище ніж сьомий ранг державного службовця четвертої категорії, вони прикріплюються для кадрового та фінансового обслуговування до Апарату Верховної Ради України або до виконавчих апаратів органів місцевого самоврядування.

Помічники-консультанти народного депутата, які працюють у місті Києві за строковим трудовим договором на постійній основі, але не є державними службовцями, також можуть прикріплюватися для кадрового та фінансового обслуговування до Апарату Верховної Ради України».

2. Абзац другий частини першої статті 35 після слова «компенсації» доповнити словом «витрат».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 4 липня 2002 року.
№ 56-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Конвенції між Урядом України і Урядом Федеративної Республіки Бразилія про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи

Верховна Рада України **постановляє**:

Конвенцію між Урядом України і Урядом Федеративної Республіки Бразилія про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи, підписану 16 січня 2002 року в м. Києві, ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 4 липня 2002 року.
№ 60-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про приєднання України до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці

Верховна Рада України **постановляє**:

Приєднатися від імені України до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці, прийнятої у м. Парижі 17 червня 1994 року.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 4 липня 2002 року.
№ 61-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів, підписану від імені України 16 жовтня 1998 року в м. Гаазі (Королівство Нідерланди), ратифікувати.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 4 липня 2002 року.
№ 62-IV.

▼

«Я й послом України в Білорусі міг би бути»

Шахтар, мер Євпаторії, голова Радміну Криму, перший посол Білорусі в Україні — от лише деякі віхи життєвого шляху Віталія КУРАШИКА. А ще йому пощастило «щастило» потрапити в самісіньке пекло політичних подій спершу СРСР, а згодом уже й України з Білоруссю. Сам лише ГКЧП чого вартий! Адже коли Горбачов перебував у Форосі, Віталій Володимирович був фактично першою особою в Криму. Або політичний скандал з відкликанням запрошення Лукашенкові на саміт до Ялти?.. Не кажучи вже про те, що призначення громадянина України послом Білорусі — то сам по собі цікавий факт.

Шахта замість інституту міжнародних відносин

— У своїй книзі «Я не хочу судьбу иную» ви пишете, що захоплення дипломатією прийшло до вас із шахтарської юності. Щиро кажучи, мені важко уявити собі молодого шахтаря, що у вільний від роботи час поринає в читання книг з дипломатичного протоколу.

— І даремне. Хоча й сам не знаю, чому я читав книжки з дипломатії. Либонь, вважав, що дипломатія допоможе мені вижити. Коли став послом, мене все запитували, якого року я закінчив інститут міжнародних відносин, а я відповідав, що мій МДІМВ — шахта «Кочегарка».

— Пам'ятаєте, що саме читали?

— Молочкова, Чичеріна, Дубиніна, Коллонтай та інших.

— Як ставилися до такого, погодьтеся, дивного для молодого шахтаря хобі ваші колеги?

— Увесь час кепкували з мене й підсовували детективи. А я й досі не читаю таку літературу...

Президенти з'являються й зникають, а їсти хочеться завжди

— Про ГКЧП у своїй книзі ви пишете, що то була «грандіозна авантюра і обдурення всього СРСР».

— Звичайно. Хіба я міг говорити, що Горбачова заарештовано на його дачі, коли мені, голові Радміну Криму, прикордонники доповідали і з моря, і з суші про обстановку на дачі «Форос»? До речі, не люблю цю назву, адже за всіма документами цей об'єкт мав назву «Зоря». Звичайно, я був у курсі всіх справ, надто коли на дачі був Горбачов, бо відповідав буквально за все. Навіть за холодне море...

На дачу постійно завозили продукти. У господарські ворота сновигали машини. Хіба ж то ізоляція? Адже поруч із дачею — причал і теплохід «Крим», є ще й вертолітний майданчик...Жодної ізоляції не було! Хоча вся країна вірила в це. Його неможливо було ізолювати. А потім оголосили «полювання на відьом». І Генпрокуратура кожного другого керівника в Криму намагалася зробити гекачепістом. А як я міг не виконати наказ із Києва чи Москви, скажімо, посилити охорону телецентру? Добре, що кримський прокурор, який прийшов до мене, чудово знав, що я робив цими днями насправді.

— А що саме?

— Заготовляв картоплю для Криму. А на дачі — московська охорона. Туди без запрошення ніхто не їздив. Ми лише проводжали й зустрічали. А потім Руцькой прилетів на Ту-134 з автоматниками і оперетково врятував президента. Все те було чистісінькою авантюрою.

— За нею стояв Горбачов?

— А хто ж іще?! Мені здавалося, що він погодився на ті заходи, що їх запропонував ГКЧП, але потім побачив їхню слабкість і зробив їх усіх «гекачепістами». До речі, у зверненні ГКЧП нічого поганого не було: заклик до дисципліни й порядку. Більшість людей у країні хотіли цього. Порядок — то не репресивні заходи. Треба мати закони і виконувати їх.

«Форос» — дарунок Язова

— До Горбачова ставлюся погано. Я не раз зустрічався з ним у Криму. Його головний недолік — невміння нікого слухати, окрім себе. Мені запам'ятався приїзд Горбачова 1990 року на відпочинок до Криму. Зазвичай керівники Криму приїздили його зустрічати до Бельбека. Сідаємо до столу, розмовляємо, їмо, п'ємо. А Михайло Сергійович солов'єм заливається: «Головне — укласти союзний договір». Мовляв, тоді все буде гаразд. Минає рік, і 2 серпня 1991 року він знову приїздить, ми знов сідаємо до того самого столу і знову: «Головне — укласти союзний договір». Цілком природно, в кожного в голові виникає запитання: «А що ж ти цілий рік робив?» Не було в нього рис, потрібних людині в екстремальних ситуаціях. Цим він дуже відрізнявся від Єльцина. Той міг і не боявся прийняти рішення й забезпечити його виконання.

Або ще. Горбачов вирішив зробити таємницю з будівництва дачі у Форосі. Таємницю з будівництва, на якому працювало понад сто тисяч осіб! Звичайно, вся країна знала. А він перед журналістами заперечував факт будівництва. Смішно. Всі дивувалися. Я також дивувався як учасник будівництва. Ну що ж. Либонь, так було треба. Адже це міністр оборони Язов захотів зробити подарунок Михайлові Сергійовичу. До речі, ця дача була непотрібна. Держдач у Криму і тоді, і тепер вистачає. Вони всі комфортабельні, споруджені в гарних місцях. Недаремне там відпочивали всі секретарі ЦК КПРС. Брежнєв приймав керівників усіх братських партій водночас. І всім вистачало і дач, і місця, і моря, і пляжів. Але вирішили, що Горбачову потрібне щось особливе.

Шушкевич бачив, як до мене ставиться Плющ

— Яким же чином усе-таки ви, громадянин України, стали послом Білорусі, де прожили лише перші 17 років свого життя?

— Працюючи в Криму, я завжди підтримував зв'язок з Білоруссю. В Мінську похований мій батько. Керівники Білорусі знали, що є такий білорус, який очолює уряд Криму. Мною пишалися на батьківщині... 1993 року я поєднував посади голови Радміну і депутата Верховної Ради, коли тодішній голова парламенту України Іван Плющ узяв мене до складу делегації, що відбувала до Стамбула на ювілейне засідання меджлісу Туреччини. Туди було запрошено майже сто парламентських делегацій з різних країн. Зокрема, з Білорусі на чолі зі Станіславом Шушкевичем.

На той час уже півтора року в Білорусі працював посол України, а Мінськ ніяк не міг зупинитися на кандидатурі посла. Адже потрібна була людина, котра добре знала б Україну. Тим більше що посла призначають на короткий термін — 3—4 роки. Це я чомусь так довго був. Майже вісім років. Ми сиділи, розмовляли, Шушкевич бачив, як до мене шанобливо ставиться Плющ. Тому вирішив порадитися зі мною щодо кандидатури посла. Мовляв, чи не погодитеся стати нашим представником чи, може, когось на цю посаду підкажете? Я тоді відповів непевно: «Подумаю. Може, і я погоджуся». Для мене важливі були два моменти: по-перше, там я народився, у Білорусі батько похований, а по-друге, хотів випробувати себе. Чи то ж даремно все життя книжки з дипломатії читав?

Станіслав Станіславович тоді подумав, що я майже погодився. І коли я повернувся з Туреччини, то отримав від міністра закордонних справ Білорусі Кравченка телеграму. Треба було летіти до Мінська. Я прилетів. Мені завжди було приємно бувати там. Тоді ще не було Президента Білорусі. Олександра Григоровича ще не було. Найвищою посадовою особою був голова Верховної Ради Білорусі, а послів призначали на президії ВР. І от я одразу потрапив на президію. Мені присвоїли ранг Надзвичайного і Повноважного Посла і рішенням президії призначили послом в Україні. Та найбільшою проблемою було оголосити про це в Києві. Адже я мав залишити свою посаду.

В. Курашик як посол-дуаєн на прийомі у Президента України

Кучма звик до мене

— У Києві не знали про ваші переговори і рішення президії Верховної Ради Білорусі?

— У тому-то й річ, що не знали. Спочатку мене в Мінську призначили послом, а потім уже я оголосив про це в Києві. Мені білоруси просто не дали отямитися. Всі дружно проголосували «за». І тепер слово було за Україною.

На щастя, вона мене зрозуміла. Я зайшов до Леоніда Макаровича Кравчука і пояснив, що я залишаюся тут. Я свій. Чого вам кращє? В Україні пройшло все моє життя, хіба я можу зробити щось на шкоду цій країні? Президент одразу погодився. Складніше було з Кучмою, який тоді був прем'єром. Я пояснив йому, що працюватиму на обидві держави: на збільшення товарообороту, на зміцнення зв'язків. А Кучма вже звик до мене як до голови уряду Криму та й питає: «А з ким же я працюватиму?» Тоді мене вважали ніби членом уряду України, я був присутній на всіх засіданнях Кабміну. Та мені вдалося переконати і Леоніда Даниловича, що мій перехід у посли — це нормально. От із МЗС України було складніше.

— Та вже дипломати, напевне, не були в захваті…

— Анатолій Зленко (він тоді був міністром закордонних справ) не дуже хотів того, але безпосередньо зі мною розмовляв кар'єрний дипломат, тодішній заступник міністра Микола Макаревич. Він казав: «Навіщо воно тобі потрібне?» Я йому: «Я вирішив. Я хочу». Макаревич гне своє: мовляв, давай ми тебе відправимо до іншої країни послом від України, а я йому кажу, що дав слово Білорусі. І, до речі, жодного абсурду. Адже я, і в МЗС добре знали: у Віденській конвенції написано, що послом може бути громадянин держави, котра його направляє, але допускається й призначення громадянина іншої держави за погодженням сторін.

— Такі випадки, як ваш, у дипломатичній практиці траплялися?

— Узагалі таке буває, але дуже і дуже не часто. Зазвичай так роблять у державах, де бракує дипломатів. Послом може бути навіть людина з третьої країни. Приміром, послом африканської держави у США може бути японець, але за погодженням глав двох держав.

— А Японію запитувати не треба?

— Ні. Якщо японець згоден. Але загалом у європейських країнах такого не було.

До речі, довго не могли збагнути в самій Україні, хто я. Всі вважали мене послом України в Білорусі. У перші роки всі плутали й були переконані, що я мешкаю в Мінську. Та я терпляче пояснював, що я — посол Білорусі. Тоді знайомі, звичайно, дивувалися: як це? А от так! Для Білорусі це, до речі, також було вигідно. Адже я, й хвилини не вагаючись, взявся до роботи й одразу почав щось робити. Починав з нуля.

Лукашенка не треба боятися

— Прийшовши до влади, Олександр Лукашенко не міняв людей Шушкевича на своїх?

— Ні. Він навіть ставив до себе керівниками тих, хто голосував проти нього.

— У Лукашенка є свої люди?

— Команда є.

— Ви стали своєю людиною для Лукашенка?

— Якщо я стільки років працював, отже, він мені довіряв. За період перебування послом я «пережив» п'ятьох міністрів закордонних справ, яких знімали за щонайменший прорахунок. У мене не було політичних прорахунків.

— Як же вам удалося пережити той гучний скандал з відкликанням запрошення Лукашенка на саміт до Ялти?

— Кепська була ситуація. Найчорніші дні в моєму дипломатичному житті. Адже оточення Лукашенка казало: якщо Курашик не вирішить це питання, то його ніхто не вирішить. Мені довелося зустрітися з Леонідом Даниловичем. Кучма мені пояснив, що решта глав держав проти приїзду на зустріч Лукашенка. Я не вірив, що все так погано, бо за півроку до саміту до Мінська надійшло офіційне запрошення. А потім його відкликали... Мені здається, то був важкий крок для українського керівництва — сказати «ні» сусідові. Я зумів пояснити Лукашенку всі обставини цієї справи. Скандал стався, до речі, перед президентськими виборами в Україні. І коли Леоніда Даниловича було обрано Президентом, я перший запропонував Лукашенку все-таки прибути на інавгурацію. Він приїхав і переконався, що це правильний крок. Завдання дипломата — не руйнувати мости, а будувати. Тож мені пробачили той казус, адже були інші речі, яких ніхто, крім мене, зробити не зміг би. Хоча б той самий санаторій «Білорусь». Гадаєте, легко було зробити його власністю Білорусі? А ще в Україні з'явилися білоруські товари: меблі, килими, телевізори, трикотаж, взуття. У центрі Києва завдяки моїм старанням і ходінням було придбано будинок під посольство.

— У чому феномен Лукашенка?

— Його сила в його силі. Він молодий, рішучий, вимогливий. А головне, його не треба боятися. Я завжди, коли бував у Мінську, заходив до нього сам. Дехто дивувався: не запрошує, а ти йдеш. Навіщо? А хотів розповісти, як краще будувати відносини з Україною. Він завжди терпляче вислуховував і навіть записував мої думки. Зокрема, про те, що в Білорусі дуже мало інформації про Україну, про те, що треба в Києві відкрити корпункти основних білоруських газет. Але всі мої ідеї поховали чиновники, котрі для телевізійного корпункту «намалювали» Президентові кошторис, який перевищував вартість утримання посольства...

— А в чому слабкі місця «батьки»?

— Слабкі місця? Він — молода людина! Займається спортом. Коли приїхав до Криму привітати Президента України з ювілеєм, то нас усіх на держдачі збудив рано-вранці і змусив грати у футбол. Я на воротах стояв. Спортивного взуття не мав. Довелося босо на воротах стояти і гукати йому: «Куди ви б'єте!» Ганяли тоді до сьомого поту.

Нестандартний Курашик

— Мені подобається бути нестандартним! Чому я маю бути типовим і схожим на всіх?! Я пропрацював понад вісім років послом. Мені не набридло, але знов заграглося чогось нового. От пішов у комерційні структури. Є бажання викладати студентам мистецтво дипломатії.

— Уже зовсім нестандартно було б, якби ви після завершення дипмісії в Україні стали послом України в Мінську.

— Гадаю, впорався б і з цією роботою. Хоча на офіційному рівні мені цього не пропонували.

— А що ще хотіли б зробити?

— Ось написав книгу. Тепер сам її читаю і страшенно критикую. Чому написав так мало? Багато чого не пригадав. А поділитися є чим.

Яна СТАДІЛЬНА.

Чергова зустріч Президента СРСР у кримському аеропорту

Ніхто не застрахований від помилок

СВІТ ПРО УКРАЇНУ

Жахлива трагедія на авіаційному святі у Львові стала наступного дня головною темою більшості європейських газет. «Після відокремлення від СРСР українські військові відчувають пристрасть до проведення з особливим шиком військових шоу на землі, в повітрі й на морі. Щоправда, використовують для цього застарілий матеріал, — писала німецька газета **«Франкфуртер рундшау»**. — Це стосується й інших сфер життя в Україні: атомних станцій, шахт, заводів і лікарень».

Видання, проте, зазначає: «Авторитет українських військово-повітряних сил виявився підірваним аж ніяк не цієї суботи. В жовтні 2001 року, під час навчань на Чорному морі, було збито російський пасажирський літак, загинуло 80 осіб. Україна брехала з цього приводу доти, доки Росія не зробила результати розслідування, проведеного військовими, надбанням громадськості». На першій шпальті італійської **«Корр'єре делла сера»** було поміщено рідкісний фотознімок. Над вогняною кулею на місті падіння Су-27 ясно видно фігурку пілота, який катапультувався. Французька **«Фігаро»** нагадала, що львівська катастрофа стала найкривавішою серед подібних до неї. Попередній сумний рекорд було встановлено 1988 року на аеродромі в південнонімецькому Рамштайні, де падіння винищувача під час демонстраційного польоту забрало життя 70 глядачів. «Ніхто не застрахований від нещасних випадків, — писала мюнхенська **«Зюддойче цайтунг»**, пригадуючи ту саму трагедію в Рамштайні. — Проте важко позбутися відчуття, що в українській державі багато чого прогнило — і в прямому, і в переносному розумінні. Ще один доказ того — безкінечні аварії з людськими жертвами на вугільних шахтах. Друга за розміром країна Європи є наочним прикладом невдалого реформування. Втім, в одному прогрес очевидний: Президент Леонід Кучма негайно звільнив високопоставлених військових, котрі відповідали за безпеку авіашоу. Якщо згадати недостойні спроби Києва приховати правду в жовтні минулого року, коли російський пасажирський літак було збито під час навчань ракетою українських сил ППО, то доводиться визнати: влада посткомуністичних країн потроху вчиться в трагічні хвилини поводитися по-людськи».

Віденська **«Штандарт»** ставить запитання ширше: чи не час узагалі припинити розважальні авіашоу? Як показує досвід, це аж ніяк не безпечна забава, навіть у країнах з високим рівнем технічної культури і дисципліни. Кількість різних пригод на таких святах по всьому світові вимірюється десятками. Однак прийняти відповідне рішення буде не так легко, зазначає газета. Авіашоу давно перетворилися на високоприбутковий бізнес. Одне лише повітряне свято в австрійському Зальцвайзі регулярно збирає майже сто п'ятдесят тисяч глядачів, із них двадцять п'ять тисяч приїжджають здалеку, забезпечуючи заробітком місцеві готелі. Не можна скидати з рахунку й пропагандистські інтереси політиків і військових. «Треба ж ефектно показувати страшенно дорогі «Еврофайтери», щоб публіка знала, задля чого платить податки, — іронічно зауважує газета. — Всі будуть у цілковитому захваті, поки один з них не звалиться кому-небудь на голову».

«Термінатора» — в губернатори

Арнольдові Шварценеггеру вчора виповнилося 55. Іммігрант, який досяг успіху завдяки наполегливості та неабиякій працездатності, Арні серйозно зайнявся своєю політичною кар'єрою. «Термінатор» — вірний республіканець. Попри те, що його дружина — племінниця колишнього президента-демократа Джона Кеннеді. Арнольд навіть був консультантом з питань фізкультури і спорту в адміністрації Буша-батька. А нещодавно він оголосив про намір боротися за пост губернатора Каліфорнії.

Фото АП.

Подейкують, що до цього рішення його спонукала успішна кар'єра Рональда Рейгана.

Гуд–бай, Діпсі

Дитяча телевізійна програма «Телепузики», судячи з усього, найближчим часом припинить своє існування. Її автор прийняла рішення не знімати нові серії знаменитого дитячого шоу. Шестиакрову ділянку землі неподалік британського міста Стретфорд-на-Ейвоні, де було знято 365 серій програми, найімовірніше, віддадуть під фермерські ділянки. А житло телепузиків та інші конструкції, що використовувалися для зйомок, демонтують.

Чи буде подолано проблему «чорної» роботи?

Депутати німецького парламенту проголосували за прийняття закону стосовно боротьби з нелегальною діяльністю та «чорною» роботою, які останнім часом почали завдавати великих збитків економіці. Як повідомляє відомство преси та інформації при уряді Німеччини, чимало підприємців, використовуючи дешеву нелегальну працю, створюють некоректну конкуренцію, що загрожує банкрутством багатьом іншим підприємствам. Нелегальна праця знищує цілком легальні робочі місця або заважає створенню нових, збільшуючи армію безробітних, яких у федеративній республіці налічується понад 4 мільйони.

Однак статистика не може точно назвати іншої цифри, а саме: яка кількість іноземних нелегальних робітників зайнята в економіці Німеччини? Різні відомства повідомляють різні цифри — від 1 до 3 мільйонів. Особливо багато нелегальних працівників у будівельній галузі. Практично всю некваліфіковану роботу на будовах, і насамперед — великих, за мізерну платню виконують нелегали. І попит на їхні послуги зростає. А є попит, то є і пропозиція. На ринку «чорної» праці почали з'являтися підпільні біржі, де нею торгують міжнародні кримінальні структури. За повідомленням федерального міністерства внутрішніх справ, у Німеччині викрито чимало підпільних ринків «чорної» праці.

Прийняттю закону в остаточному варіанті передувала піврічна робота погоджувального комітету Бундестагу та Бундесрату, оскільки депутати обох палат парламенту не могли дійти згоди щодо окремих його положень, запропонованих урядом. Нарешті компромісу досягнуто, і після ухвалення Бундесратом документ набуде чинності з першого серпня.

До порушників закону про боротьбу з нелегальною діяльністю і «чорною» працею застосовуватимуть щонайсуворіші заходи. Приміром, якщо підприємство спіймають на використанні нелегальної праці, то відповідальність за це нестиме головний роботодавець, а не субпідрядні організації, які «постачають» нелегалів. Підприємство позбавляється права на одержання державних замовлень протягом трьох років, а також карається штрафом у розмірі 500 тисяч євро. Причому штрафи і покарання, залежно від міри вини, можуть бути збільшені, що, власне, у багатьох випадках означає банкрутство покараних у такий спосіб. Передбачено також інші методи боротьби з використанням нелегальної праці іноземних робітників.

Однак, на думку багатьох фахівців у сфері зайнятості, новий закон хоч і спрямований на покарання тих, хто його порушує, але навряд чи розв'яже проблему безробіття в Німеччині. Адже на роботу, яку за мізерну платню виконують нелегали, німецькі безробітні не претендують. Крім того, хоч як це парадоксально, Німеччина гостро потребує послуг, котрі надають іноземці, що прибули з бідних країн. Наприклад, послуг домашніх помічників пенсіонерів, неспроможних зі своєї пенсії оплачувати досить дорогі послуги німецьких офіційних побутових служб. Та й величезну кількість приміщень установ, підприємств громадського харчування, медичних закладів тощо хтось має мити, чистити, прибирати. А охочих виконувати цю роботу серед німецьких громадян не надто багато.

Останнім часом у німецькій пресі з'явилося чимало повідомлень про українських нелегальних робітників, які у такий спосіб намагаються заробити бодай якісь гроші, аби утримувати сім'ї в Україні. Я запитала думку щодо цього Юрія Ярмілка, керівника Генерального консульства України у Франкфурті-на-Майні, яке щойно тут відкрилося. Він, зокрема, зазначив:

— Нам, зрозуміло, невідомо, яка кількість українців нелегально працює в Німеччині, бо маємо з ними справу лише тоді, коли вони потрапляють в усілякі неприємні ситуації. Звичайно, доводиться ними опікуватися, адже це — громадяни України і їхні права мають бути належно захищені. Ми розуміємо, що це не так їхня вина, як біда. Але громадяни, котрі все-таки зважуються на цей крок, повинні пам'ятати: закони Німеччини суворі до тих, хто порушує місцеві правила проживання.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

ХРОНІКА, ФАКТИ, ПОДІЇ

Винна торпеда

Родичі загиблих на підводному човні «Курськ» 118 моряків у шоці. Наприкінці минулого тижня генеральний прокурор Росії Володимир Устинов оголосив про припинення кримінальної справи за фактом загибелі підводного човна за відсутністю складу злочину. Катастрофа сталася через несправність торпеди. Винних — нема.

Представники Головної військової прокуратури заявили, що сім'ї загиблих на «Курске» підводників одержать доступ до всіх матеріалів у цій справі, у тому числі — секретних. Сама справа, повторю, закрита за відсутністю складу злочину. Проте сім'ї загиблих моряків рішенням прокурорів невдоволені.

Після офіційної заяви Генпрокуратура РФ мала б розіслати потерпілим повідомлення. Тільки після цього можна розпочати знайомство з матеріалами кримінальної справи. Але, як наголосила пресслужба Головної військової прокуратури, чекати потерпілим, виявляється, нічого не треба. Вони можуть хоч сьогодні розпочати читання кримінальної справи щодо «Курска».

Як ви розумієте, поки що ажіотажу біля дверей прокуратури немає, хоча до нього готові. Для ознайомлення зі справою підготовлено аж дві робочі кімнати й одну кімнату відпочинку (в ній передбачені обіди). Створено робочу групу із слідчих і прокурорів, які здійснювали нагляд за роботою слідства і зможуть відповісти на будь-які запитання потерпілих, допомогти розібратися їм і їхнім адвокатам у матеріалах справи, в якій... 133 томи.

У прокуратурі впевнені: ті, хто осилить томи, дістануть відповіді на всі запитання і в них зникне бажання надалі шукати винних.

Якось президент Путін сказав, що винні уже покарані. Як справедливо нагадує газета «Коммерсантъ», усунутий від командування Північним флотом адмірал В'ячеслав Попов нині представляє Мурманську облдуму в Раді федерації, а колишній начальник штабу Михайло Моцак став першим заступником повпреда президента в Північно-Західному федеральному окрузі...

Суворі покарання, чи не так? Утім, чи нам судити про покарання в сусідній державі? Адже в нас у випадках у Броварах і з Ту-154 над Чорним морем винними визнали... ракети, і кримінальні справи також закрили.

Яна СТАДІЛЬНА.

■ *Нью-Йорк*

Криза іміджу

У доповіді Ради з міжнародних відносин США йдеться, що хоча негативне ставлення до політики Вашингтона особливо характерне для мусульманського світу, проблема іміджу Америки за кордоном набула глобальних масштабів і адміністрації Буша добре було б прислуховуватися до думки інших країн, а не нехтувати її.

■ *Тегеран*

Спроба зближення

Глава зовнішньополітичного департаменту Євросоюзу Хав'єр Солана провів переговори з іранським керівництвом. За словами Солани, вже сам факт його перебування в Тегерані свідчить про поліпшення відносин між Іраном та ЄС.

■ *Новосибірськ*

Зліт заборонено

Губернатор Новосибірської області Віктор Толоконський заборонив проведення демонстраційних польотів під час святкування 50-річчя 14-ї армії військ ВПС і ППО.

■ *Наблус*

Демонстративна непокора

Тисячі палестинців вийшли на вулиці Наблуса, протестуючи проти запровадження Ізраїлем комендантської години. Вони зробили це на заклик губернатора міста Махмуда Алуля, котрий переконаний, що його приклад треба наслідувати й в інших палестинських містах. «Люди, які не можуть знайти їжі, яким потрібні ліки та лікування, мусять зламати двері своєї тюрми», — заявив губернатор.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Ракета гарна не тому, що літає, вона тому й літає, що гарна...

Генеральний конструктор — генеральний директор КБ «Південне» Станіслав КОНЮХОВ.

А ще тому, що їй дають життя глибокі люди, характерні генії, носії харизми... Підтвердження того — наша вітчизняна історія розвитку ракетно-космічного життя. Це змагання. Умів і харизм. І, з'ясувалося, його енергії вистачає, щоб подолати земне тяжіння.

Скажемо щиро, пізнати цих людей, як то кажуть, ізсередини нам не пощастило. І, либонь, це неможливо за день, навіть якщо це і День «Голосу України». Скоріш навпаки, нам удалося з усього почутого і побаченого у КБ «Південне» імені М. Янгеля усвідомити собі його глобальність як явища цивілізації і лише невеличкою дрібкою подробиць, штрихами торкнутися поглядом тих, хто все це створив, втілив, утримав від руйнації, розвинув. І тремтить над дітищем, котрому за два роки виповниться півстоліття, неначе над малою дитиною... Ми лише побачили обличчя геніїв, інженерно-технічну еліту нації. І обіцяємо, читачу, розповісти про них. Це потрібно нам усім, щоб зрозуміти: кожен із головних спеціалістів, провідних конструкторів «Південного», очолювані ними колективи — це мозкові центри, на кшталт цілих інститутів того чи іншого напряму розвитку космічного і земного життя. І не тільки України, а й цілого світу. Це не перебільшення. Так воно і є.

Україні, прописна істина, неймовірно важко пробиватися. «Південному» — також важко. Якщо сама Україна протягом багатьох років намагалася його не бачити, а то й методично руйнувати. Методично — не в розумінні якогось лихого наміру. А методично — через відсутність державної програми використання того, що доля дала нашій державі.

Добилися світового визнання? Ну й гаразд, ну й чудово... Живіть, коли зможете. Але ж «Південне» — це власне і є, образно кажучи, ракетоносій самої нашої країни. Якщо вона здатна відчути енергію та енергетику «Південного».

Якось дивно, що за роки незалежності Державне КБ «Південне» імені М. Янгеля не удостоєно жодної державної нагороди. Ви не знайдете його і серед всіляких там «фортун», «еліт» та іншої подібної мішури.

А що ж воно таке, оте КБ «Південне»?

Неповна довідка для суто цивільних. І не тільки

Бойові ракетні комплекси

У конструкторському бюро імені М. Янгеля створено чотири покоління бойових ракетних комплексів стратегічного призначення. А постійний соратник і партнер КБ — виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод» — за роки свого існування виготовив понад десять тисяч грізних ракет, котрі й були надійним ядерним щитом колишнього Радянського Союзу. На довгі часи зупинили гонку озброєнь створені саме в «Південному» міжконтинентальні балістичні ракети СС-18, відома у НАТО як «Сатана», СС-24, мобільний залізничний ракетний комплекс, ракета Р-36М2. Аналогів їм у світі досі немає. Вже тільки цього вистачило б, щоб називатися світовим лідером.

Носії

Їх створено шість типів. І тут вважають, що 1962 року, коли бойові ракети перетворювали на космічні носії, ото й була справжня конверсія. Її неможливо зіставити з тим, що почали розуміти під словом «конверсія» 30 років по тому — в обвальному 92-му минулого століття... Саме так створювалися знамениті «Космос», «Інтеркосмос», «Циклон-2», «Циклон-3». Продовженням цієї традиції стало створення в останні роки на базі «Сатани» космічного носія «Дніпро», котрий уже вивів шість апаратів у співробітництві з Італією, Великою Британією, Малайзією, Саудівською Аравією. А відомий всьому світу «Зеніт» від самого початку створювався як космічний носій. Унікальність його характеристик дала змогу саме йому стати душею і серцем комплексу «Морський старт». Проект реалізовано у програмі співробітництва із США, Норвегією, Росією. Жодні інші носії у світі — ані радянські, ані есендівські, ані американські — не могли бути використані в цьому проекті.

Вагома частка «Зеніту» і у програмі «Енергія» — «Буран», адже чотири прискорювачі на ракеті «Енергія» — то перші ступені ракети «Зеніт».

Космічні апарати

Їх створено тут понад сімдесят типів. Уперше у світовій практиці організовано серійне виробництво уніфікованих платформ космічних апаратів і спеціалізованих космічних апаратів на їх базі. З таким напрацюванням могла б спочивати на лаврах самостійна космічна фірма. А в КБ це — лише один підрозділ.

Космічні апарати серії «Космос», «Інтеркосмос» (із 24 автоматичних супутників, запущених за цією програмою, 22 — розробки КБ «Південне»), «АУОС», «Океан» розв'язували світові науково-дослідні завдання.

Космічні апарати і мікросупутники — це можливість дистанційного зондування Землі, це інформація для сільського господарства, про стан лісів, відстежування надзвичайних ситуацій. Працюють супутники і на оборону, забезпечуючи розвідку та відпрацювання численних наземних систем.

Наш провідник Олександр МАЩЕНКО — перший заступник генерального конструктора — генерального директора.

Назване — це лише кілька напрямів діяльності конструкторського бюро. Ракетні двигуни, численні вузли, агрегати, системи компоненти ракет і космічних апаратів, пускові послуги, народногосподарські комплекси, нові матеріали і технології, розрахунково-теоретичні роботи, експериментальне відпрацювання і сертифікаційні послуги — все це КБ «Південне».

І цей Клондайк технічної думки невичерпний. Хоч би як важко було виживати. Це така алогічна закономірність: постійно створюють щось геніальне, щоб подолати труднощі, щоб бути затребуваними. Мабуть, така логіка і врятувала від руйнації і деградації цей творчий колектив.

Під час Днів «Голосу України» ми почули багато, так би мовити, новин сьогодення і прийдешнього. Це щось подібне до того, щоб у ящику з родзинками відшукати родзинку. Нам пощастило. Родзинок виявилося чимало.

Складна техніка починається зі складних креслень.

Родзинка перша. Захист від радіації

Проривне відкриття фахівців і науковців КБ та суміжних інститутів: створено речовину, здатну захистити від радіації. «Південмаш» розпочинає виготовлення спецконтейнерів для зберігання та утилізації ядерних відходів, а також засобів захисту — будівельних матеріалів і навіть одягу, здатних захистити від впливу радіації. Уявіть собі вагомість цього відкриття для всього живого на Землі!

Зазначимо, буквально напередодні «Днів» Міжнародна асоціація авторів наукових відкриттів вручила Л. Кучмі, родом з КБ «Південне», диплом і пам'ятну медаль ім. П. Капіци. Як співавторові наукового відкриття, що дає змогу змінювати траєкторію рентгенівського потоку. Дипломами відзначено ще дев'ятьох фахівців — авторів проекту, вони з ВО «Південмаш» та КБ «Південне», а також з Дніпропетровського національного університету. Нам показували у Дніпропетровську такий собі кокон для ядерного палива, в якому частково втілено ідею згаданого наукового відкриття.

Родзинка друга. Покласти ракету на літак і тим компенсувати відсутність власного космодрому

Якщо в Україні є АНТК імені О. Антонова з «Русланом» та «Мрією» і є КБ «Південне» зі своїми носіями і ракетами, але немає космодрому, то логічно покласти ракету на літак або в літак і тим компенсувати відсутність космодрому, кажуть у КБ «Південне». Ці два велетні працюють нині над спільною програмою, і, кажуть, незабаром повітряні старти стануть реальністю. Чи не здається вам, що це відкриває ще не до кінця усвідомлене майбутнє? І не тільки для України, а й світу загалом. Адже вже нині потреба в пусках така велика, що встановлюють чергу з бажаючих експлуатувати поза земним тяжінням власні космічні апарати найрізноманітнішого призначення. А космодроми абиде не збудуєш. Водночас дедалі відчутніше дається взнаки потреба створення і підтримання систем космічних засобів глобального сотового зв'язку, телебачення, Інтернету і мовлення. Все це потребує сотень і сотень пусків. І от реальністю може стати розклад щотижневих рейсових маршрутів... Фантастика?

Родзинка третя. Бразилія. Найреальніший контракт

Там буде космодром. Підписано два документи — на рівні президентів і на рівні космічних агенцій. Є намір створити спільне підприємство. Україна має вкласти гроші у реалізацію «Циклона», а Бразилія —космодрому. Головне, щоб Україна виконала свої обіцянки і слів на вітер не кидала.

Нагадаємо, дніпропетровські «Зеніти» і «Циклони» здатні за будь-яких азимутів виводити на цільові і перехідні орбіти космічні апарати практично всіх мас, що їх вимагають замовники.

Крім того, «Південне» і «Південмаш» готові запропонувати замовникам принципово нові ракетоносії.

Родзинка четверта. «Маяк» вразить уяву

А цілком нове — ракетно-космічний комплекс «Маяк». Генеральний конструктор Станіслав Конюхов зізнався, що журналістам розповідає про нього вперше. Технічні характеристики, що їх закладають у проект, надзвичайно високі. Генеральний сказав, що в «Маяку» втілено все найкраще, чим вирізнялися вітчизняні попередники, але з істотними поправками на запуски з південних космодромів цілих супутникових систем на сонячно-синхронні орбіти. І це — не за горами. Важко уявити, що це таке насправді?

Народжений літати спершу повзе по рейках.

Зовсім «домашнім» здається такий проект, тобто реалізація суто національної космічної програми, як «Січ». Запущено «Січ-1», на черзі «Січ-1М», на стадії завершення — космічна система оптико-електронного дослідження земної поверхні та радіолокаційного спостереження «Січ-2»...

І все-таки Україна, чиїми ракетами виведено орбітальні апарати для створення і вдосконалення інформаційних технологій США, Росії, кількох міжнародних корпорацій, змушена платити за користування космічним зв'язком чималі кошти. Дев'ять мільйонів доларів щороку. Плюс вісім мільйонів — за користування послугами телевізійного сегмента космічного мовлення. Дуже хочеться, щоб знайшлися кошти для запуску власного супутника зв'язку, який можна було б експлуатувати не менш як п'ятнадцять років.

Адже суто український геостаціонарний космічний апарат «Либідь» уже існує у кресленнях і розрахунках. Його можна виготовити в Україні на базі саме внутрішньої кооперації. Зарубіжні партнери можуть знадобитися хіба що для виготовлення бортового ретранслятора. «Либідь», як кажуть у КБ «Південне», можна запустити з використанням «Зеніту». Обіцяють, що це буде справді нова епоха у сфері пускових послуг.

Ми запитали у керівників КБ «Південне», чи не приховують інформацію від журналістів, скажімо, про запланований пуск, як за старих часів. Ні, кажуть, навіщо, якщо все розписано. Щоправда, при цьому всі постукали по дереву.

Ну-бо, читачу, і ти постукай. Хай буде так! Хай ніщо не завадить. Хай після кожного проекту, після кожного пуску ракетники не порушують традиції і піднімуть чарку за успіх.

Порадіймо за них усі разом. Хоча радість ота з гіркотою навпіл. Бо грошей, навіть записаних у бюджеті країни, немає... І ракетників турбують не рішення партнерів, а рішення земляків...

Ми від'їжджали з КБ «Південне», коли по радіо пролунала інформація, мовляв, якась ракета під Дніпропетровськом летіла бозна-куди і звідки... Згодом з'ясувалося — не ракета. І жодної цілі оте щось не вразило. Може, то з нами, землянами, розмовляв Космос? Він-бо не знає, що у нас за такі «балачки» ідуть у відставку. Він не знає, що у нас не платять зарплату, він не знає, що в гостях у співрозмовників Космосу вітчизняні генерали, як правило, бувають один раз. Удруге — соромно. Адже обіцянки не виконуються. Проте дивовижний колектив КБ «Південне» вже давно звик будувати своє життя, ні на чиї обіцянки не покладаючись!

Відчуйте енергію і енергетику КБ «Південне»...

У цеху земні люди займаються неземними справами.

Світлана ПИСАРЕНКО, Ольга КЛЕЙМЕНОВА, Микола НЕЧИПОРЕНКО. Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЛЮДИ І МІФИ

Золоті кадри: цвіт нації, гордість країни

Видертися на драбину і провести рукою по ракетоносію — все одно, що помасажувати акулу. Незабутньо, як усе, що буває вперше і востаннє.
Однак цінніші для пам'яті лики тих, хто придумує цю неймовірно складну техніку. Зустріч із керівництвом КБ «Південне», з його провідними конструкторами розвіяла одразу кілька міфів, що їх створюють дилетанти.

Ніби всі, хто має супермізки, біжать за кордон

Не всі. Ось ці люди з благородними обличчями, інтелектуальна гордість країни, фанатично віддані цим стінам. У своєму світі ракет та космічних апаратів вони по кілька десятків років. Хоча, як розповів нашій делегації генеральний конструктор — генеральний директор КБ «Південне» **Станіслав КОНЮХОВ**, останніми роками було втрачено чимало висококласних спеціалістів. Справді, частина виїхала за рубіж. Інші шукали благополуччя за межами КБ. І нині в банках, комерційних структурах можна зустріти чимало колишніх працівників «Південного».

Ніби зарплата тут відповідає кваліфікації кадрів

Ні. Середня — 350 гривень. Саме тому чимало талановитих голів працюють уже не тут. А на прохання порівняти середню зарплату спеців одного щабля «у нас» та «у них» співрозмовники роблять промовистий жест рукою, що означає «не питайте»...

— Приходить до нас черговий молодий спеціаліст після політехнічного, — розповідає С. Конюхов. — Працює два-три роки, набуває досвіду, отримуючи 200 гривень. А потім йде у фірму на 200 доларів. Тож є різниця?.. Ми, звичайно, намагаємось одразу забезпечити хлопця гуртожитком, заплатити за нього. Надбавку 50 відсотків до зарплати даємо. Щойно я підписав наказ про збереження надбавки до п'ятирічного стажу роботи в КБ (був трирічний). Зводимо будинок для молодих співробітників (один уже здали). І ще будемо, адже молода людина одружується, а сім'ю привести не має куди.

А заступник генерального конструктора **Олександр МАЩЕНКО** додає:

— Деколи молодий спеціаліст отримує навіть більше, ніж той, хто трудився тут тривалий час. Підтримуємо творчу молодь. У них має бути якийсь стимул. І усвідомлення, що вони — профі світового рівня, цвіт нації.

Слова про цвіт нації нагадали гірку фразу генерального: «Подивіться після роботи біля прохідної, як люди вдягнені. Вони носять те саме, що 20 років тому».

Олександр МАЩЕНКО (ліворуч) та Юрій АЛЕКСЄЄНКО — людина, яка багато знає, начальник інформаційного центру КБ «Південне», а за сумісництвом також наш провідник.

Ніби у такій галузі немає проблеми спадкоємності поколінь

Є. 1959 року середній вік співробітників був 26 років, тепер — 47—48. КБ «Південне» переживало обвальне десятиліття, коли переходило на конверсійні рейки. За цей час саме і відчулося те, про що йшлося вище: спеціалісти КБ «Південне» в усіх комерційних структурах на вагу золота. Патріоти КБ як ніколи побоюються, що навіть якщо буде кого вчити, то вже не буде кому.

Тому й віддають усі сили на боротьбу за виживання. Ось керівництво вибиває з Мінпромполітики мільйон гривень — за розробку комбайна (це — один з видів конверсійної продукції). Обіцяють дати. Та що таке для солідного КБ ця сума? Тільки на світло, тепло, зарплату щомісячно витрачається п'ять мільйонів...

А коли ми вже почали про зв'язок поколінь, неможливо обійти питання оздоровлення дітей та дорослих. Як, приміром, «Південному» утримувати дитячий табір? Путівка на 20 днів коштує 30 гривень. Тобто півтори гривні на добу, тоді як реально витрачається 35 гривень. Є також у конструкторської братії і свій пансіонат — «Лісний». У тому, щоб заклади відпочинку були, є великий сенс. За названу зарплату не те що на Маямі — навіть у Криму не оздоровишся...

Було б несправедливо не згадати про покоління найстарших — тих, з кого все колись починалося. І на кому, сподіваємося, все не перерветься. Є в КБ рада ветеранів. Своїх пенсіонерів керівництво матеріально підтримує, зокрема на свята. Хоча хотіли б це робити частіше. Адже ті, хто свого часу створював міць держави та був з космосом на ти, останніми роками задовольнялися мізером у 100—140 гривень. Сподівання на порівняно забезпечену старість подарував колишнім світилам науки і техніки Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». І хочеться вірити, що держава нарешті навчиться любити своїх обдарованих дітей.

Зламали хлопцеві носа...

Більш як рік тому в райцентрі Ічня стався прикрий інцидент, у з'ясуванні подробиць якого й досі задіяно слідчих прокуратури, міліцію. Розслідування його не задовольняє потерпілу сторону, батьків Дмитра Черненка — Олену Олегівну та Віталія Олександровича, які 4 червня цього року звернулися зі скаргою на зволікання із встановленням істини до редакції «Голосу України».

Ось що вони пишуть: «24.03 2001 р. близько 23 години наш син — Дмитро Черненко, студент першого курсу Національного аграрного університету, разом зі своїм товаришем зайшов до місцевого бару «Тростянець», що розташований у м. Ічня. Оскільки вільних місць не було, наш син вийшов у коридор, де зустрів свого знайомого Євгена Борщенка. Вони стояли і розмовляли. У цей час до них підійшли працівники міліції Володимир Скрипка і Микола Тарасенко... Невідомо, з яких причин і що спонукало цих «правоохоронців» (можливо, щоб довести свою перевагу і похизуватися владою), але вони стали чіплятися до хлопців, а потім накинулися з кулаками на Борщенка і нашого сина. Скрипка бив Борщенка, а Тарасенко без якихось на те підстав ударив сина в обличчя й зламав йому перенісся...». Далі вони зазначають: «Розслідування у даній справі проведено настільки «якісно» і «об'єктивно», що навіть не встановлено, хто все-таки заподіяв тілесних ушкоджень нашому сину, який пролежав у лікарні майже місяць зі струсом мозку і перебитим переніссям. У нас постає питання, чому на місце події, якщо наш син винуватий, не було викликано наряд міліції? Чому на нашого сина не було складено протоколу про адмінпорушення? Чому ді названих «правоохоронців» залишилися безкарними? І хто дав їм право піднімати руки на нашого сина? Хто був зацікавлений у всьому цьому?»

...В Ічнянському райвідділі внутрішніх справ мене зустріли насторожено.

— У справі Черненків? Уже й «Голос України» задіяли. Зрозуміло...

Першим, з ким довелося розмовляти про згадану подію, був молодий слідчий Андрій Кириченко, який саме чергував у складі оперативної групи у РВВС.

— Я був там, — неохоче сказав він. — Але ж ви мені не повірите. Вам треба показати, яка міліція є «насправді».

— Я приїхав встановити істину.

— Розумієте, ті хлопці там самі почали з'ясовувати стосунки. А винними зробили Тарасенка та Скрипку.

— Вони ваші друзі, і тому ви їх захищаєте.

— Які вони мої друзі? Я тільки закінчив інститут. Невже ви думаєте, що я, як слідчий, почну роботу з неправдивих свідчень? Для чого це мені? А якщо б слідство показало, що я збрехав? Та я сам бачив, як Черненко бив ногою Скрипку...

■ ■ ■

У справі Черненків? Уже й «Голос України» задіяли. Зрозуміло...

■

Заступник начальника райвідділу внутрішніх справ з роботи з персоналом Микола Омельченко був відвертий:

— Хоча розслідування ще триває, цілком упевнений у тому, що мої підлеглі не винні. Тарасенко і Скрипка —сумлінні дільничні. Ну, не могли вони ось так прийти у бар і ні за що відлупцювати хлопців. Ми тоді розбиралися. І дійшли висновку, що працівники міліції, хоч і не були при виконанні своїх службових обов'язків, не могли не відреагувати на хуліганські дії... Коли ви поговорите з ними, ознайомитеся з матеріалами справи, то зрозумієте, що не все так просто. Розумію біль батьків, їхні враження тієї ночі, але вони у той момент не були на місці інциденту.

Наступного дня я зустрівся з Володимиром Скрипкою, Миколою Тарасенком та його дружиною Наталією. Вона теж була свідком бійки.

— Ми втрьох після танців вийшли надвір і стояли на ганку бару, — розповіла бібліотекар райбібліотеки, —коли чуємо, як хтось з усієї сили вдарив по дверях. Аж моторошно стало! Володя Скрипка вирішив піти з'ясувати, що там таке трапилося у тісному коридорчику...

Далі свідчення її та обох дільничних, щоб бути точним, наведу із судової справи №1-31-2002, яку вів місцевий суд Ічнянського району з січня по 25 березня.

Отже, Н. Тарасенко заявила на суді:

— Скрипка зайшов у тамбур і зробив зауваження. Я почула, як хлопці сказали йому у відповідь: «Ти мент поганий!» Коли я зайшла, то побачила, що Черненко і Борщенко били Скрипку кулаками по голові, він навіть не міг захищатися.

— Я після зауваження, на яке вони не відреагували, —повідомив на суді В. Скрипка, — підійшов до Борщенка, притиснув його до стіни і сказав, що досить стукати. Він ударив мене по руках, а Черненко в цей час наніс удар мені в голову, і я впав. Я впав, а Черненко продовжував мене бити ногами. Тарасенко почав його відтягувати.

Учасникам судового засідання міліціонер надав для ознайомлення акт № 202 судово-медичної експертизи від 26.03. 2001 р., в якому зазначено, що В. Скрипка, 1969 р. народження, під час обстеження мав «збиту шкіру у лівій та правій частині лоба, рану на лівому виску, ушиб м'яких тканин очно-тім'яної частини обличчя, синяки на лівому плечі і тильній поверхні лівої руки».

Його колега Микола Тарасенко описав у судовому засіданні подію так:

— Коли я зайшов у тамбур, Борщенко і Скрипка щось доводили один одному. Збоку стояв Черненко. У цей момент Дмитро вдарив Скрипку. Я відтяг першого до стіни і запитав, навіщо вони зчинили бійку. Я стояв і заспокоював Дмитра, притримуючи його рукою, а другою рукою намагався розборонити Борщенка і Скрипку. Коли Черненко вдарив останнього, то той упав. Дмитро знову вдарив Скрипку ногою, а потім хтось з хлопців перехопив його ногу. Я тримав Черненка, а хлопці втихомирили Скрипку і Борщенка.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Суд за заявою В. Скрипки, який виступив ініціатором відкриття кримінальної справи проти Д. Черненка, закрив її «за примиренням сторін».

— Розумієте, мені вже набридло ходити в суд, —казав дільничний. — Його кілька раз переносили, бо протилежна сторона знаходила причину, щоб не приїхати на судове засідання. Зрештою, й Д. Черненка шкода. Навіщо йому псувати біографію? Свідчення ж не на його користь. Але батьки його пишуть і пишуть на нас...

...На жаль, на підтвердження доказів і сумнівів Черненків — лише єдине свідчення Євгена Борщенка, який нині служить в армії. Ось що він говорив на суді:

— Ми вийшли з Дмитром поговорити в тамбур. Тут зайшов Скрипка і взяв мене за груди. Я відбив його руки, і між нами зчинилася бійка... Коли Черненко хотів зупинити Скрипку, у той момент Тарасенко вдарив Черненка (...) по носі.

Слідчий прокуратури Ічнянського району В. Карапиш, закриваючи 25 лютого 2002 року кримінальну справу за фактом нанесення тілесних ушкоджень мешканцю Ічні Д. Черненку, мотивував своє рішення таким аргументом:

«Свідок Є. Борщенко у своїх показаннях стверджує, що бачив, як М. Тарасенко наносив удар Д. Черненку, але під час відтворення обставин події вказує на зовсім інше місце, що суперечить показанням М. Тарасенка, В. Скрипки і самого Д. Черненка. Свідки, які були допитані в ході слідства, показали, що самої бійки між Д. Черненком та М. Тарасенком не бачили, а те, що останній наніс тілесні ушкодження Д. Черненку, їм відомо зі слів його самого. Свідки О. Макаренко та А. Кириченко вказують протилежне, а саме те, що Д. Черненко наносив удари В. Скрипці, а М. Тарасенко намагався стримати і відсторонити Д. Черненка».

Я спеціально зайшов до районної прокуратури, щоб зустрітися зі старшим помічником прокурора Ічнянського району Олегом Макаренком, який теж того дня був у барі. Він знову-таки підтвердив сказане ним у суді: «Черненко потім вдарив Скрипку... Я бачив, як він замахнувся ногою на Скрипку, а Кириченко перехопив його ногу(...). Черненко двічі вдарив Скрипку в голову».

У травні цього року за новою скаргою батьків Д. Черненка прокуратура області скасувала постанову про закриття цієї кримінальної справи. Її направлено для проведення подальшого слідства прокуророві Бахмацького району.

Важко сказати, що нового віднайде новий слідчий у показаннях двох сторін, які звинувачують один одного в нанесенні тілесних ушкоджень. Як на мене, це буде зробити складно. Бо в кількахвилинній бійці в барі домінувала стихія грубої сили, переважали емоції, інстинкти. Навіть Олена Олегівна визнала у розмові зі мною, що Євген Борщенко повівся в тамбурі неадекватно, зі всієї сили вдаривши у двері ногою чи кулаком. Мовляв, це такий був його вияв сили —прикол... Якби поряд не було міліціонерів і вони не втрутилися, все так спокійно і залишилося б? Можливо. Чи то вже було б продовження іншої справи, іншого протоколу — про вибиті, наприклад, двері?

■ ■ ■

Черненко продовжував бити мене ногами.

■

...У барі «Тростянець» запитую бармена Тетяну Гужовську, чи не пам'ятає вона випадок, який стався тут 24 березня минулого року.

— Що ви? — щиро зізналася вона. — Та тут майже щодня люди в такий спосіб розряджаються...

Прикро, але, справді, бар — це не тільки місце танців, відпочинку, але й спиртні напої, надлишок енергії після їх розпивання в окремих неврівноважених осіб. Прийшовши сюди, можна не тільки підняти собі настрій...

Батьків Дмитра можна по-людськи зрозуміти. Вони вірять словам свого сина, який у заяві до прокурора писав: «Від удару у мене потекла кров з носа, і я закрився руками, а М. Тарасенко і чоловік, який зайшов з ним, стали бити мене по різних частинах тіла кулаками. Я злякався і вискочив на ганок... Вони почали мене тягнути за ріг бару, але я пручався, бо боявся, що знову почнуть бити. Я схопив за руку свого знайомого Руслана Пашука і попросив, щоб він мене не відпускав. І коли відчув, що він мене не втримає, схопився за сосну. Вони тягнули за курточку і розірвали її...»

Переламане перенісся — найпромовистіше свідчення для Олени Олегівни та Віталія Олександровича того, що з їхнім сином у згаданій бійці вчинили негуманно, жорстоко. Саме це змушує їх не заспокоюватися, писати у Київ Генеральному прокурору, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, до інших установ. Утім, бажання покарати кривдників щоразу стикається з прозаїчною реальністю — зафіксованими свідченнями, які не на користь Дмитра, законними правами інших учасників прикрої справи. Уроком останньої, схоже, стане не безнадійність пошуку винного, а розуміння того, що в житті дуже легко зламати рівновагу буденного буття, стати за кілька хвилин непримиренними ворогами людям з позитивними характеристиками. Погодьмося, припинити бійку — не означає ускладнити її наслідки.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

У НОМЕР

Перевіряли горілку — знайшли нелегалів. На свою голову

Закарпатські податківці поблизу Мукачева затримали вантажний фургон з 20 тисячами пляшок горілчаних виробів на 100 тисяч гривень. Документи були в порядку. Але досвідчені податкові міліціонери все-таки вирішили перевірити відповідність товару у контейнері документам. Тим паче, що пломба печатка на контейнері була пошкоджена.

Заглянувши усередину, податківці не повірили очам: між ящиками з горілкою причаїлися 22 нелегальні мігранти з Афганістану та Іраку. Контейнер був обладнаний з певним комфортом — вентиляційним люком і навіть туалетом. Згодом з'ясувалося, що фірма, якій адресувався товар, його не замовляла.

Як повідомила прес-служба ДПА в Закарпатській області, податківці тепер мають клопіт — кому передати нелегалів. Приймати їх не хочуть ні прикордонники, ні органи внутрішніх справ. Доводиться непроханих гостей охороняти і годувати. Як довго?

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

«...Призирать сирот и вдов в их скорбях»

БЛАГОДІЙНІСТЬ

(Початок на 1-й стор.).

А за мати — старша сестра

Коли померла мати, дівчині було 14. З того часу, вважайте, вона й звалила на себе непосильний тягар — брата і сестер. Жива ще була тоді, щоправда, бабуся, офіційна опікунка, але допомоги від неї, самі розумієте... Діти фактично самотужки поралися по господарству, ходили до школи, жили, як живуть усі сироти світу, — обділені, напівголодні та напівбосі. Але горді. Про перехід до інтернату, а отже, розлуку, говорити з ними було важко й марно. Навіть після смерті бабусі діти не збираються розлучатися...

...Андрієві Леонідовичу з Гирсовки не було й п'яти, коли померла мама. В одинадцять залишила його, покинувши сей світ, і бабуся. Живучи один, він навідріз відмовився їхати у держзаклад. П'ятнадцятирічний сирота живе нині надією. Ось виросту, каже, на роботу піду, або вчитися... А вже напрацювався неборака за свій вік так, що хоч пенсію нараховуй...

Таких у Приазовському районі — 43. Місцева влада, звичайно, цікавиться, як живуть сироти з опікунами. Допомагає чим може: одягом, взуттям. Іменинників вітає, випускникам дарунки робить. І у працевлаштуванні сприяє, вчитися направляє, хто цього хоче.

Одне слово, депутатський корпус, районна служба у справах неповнолітніх, сам голова райдержадміністрації Микола Калаянов проблемі приділяють максимум уваги.

Але ж вона, на жаль, не обмежується турботою лише про сиріт. У районі на обліку 45 неблагополучних сімей і сімей соціального ризику, в яких живе 101 дитина. І лише торік 15 горе-батьків позбавлено батьківських прав, а нинішнього на кількох підготовлено документи в суд. А отже, сиріт при живих «зозулях» дедалі більшає. Але якщо батькові-матері байдужа доля рідних дітей, а держава неспроможна часом дати їм найнеобхідніше, а тим паче обігріти, оточити ласкою та увагою... Якщо у тієї ж держави не вистачає самих закладів, а деякі з них своєю злиденністю й армійськими порядками просто відлякують дітей... До кого ж їм тоді прихилити голову, кому довіритися? У кого навчитися виживати?

Без коментарів

В Україні зареєстровано 100 тисяч дітей — повних сиріт. Щороку до притулків потрапляють у середньому близько 30 тисяч дітей, 6 тисяч батьків-матерів позбавляються батьківських прав. У країні зареєстровано понад 90 тисяч родин, в яких батьки п'яниці та наркомани.

Мені вже доводилося не раз розповідати про альтернативні інтернатам дитячі будинки сімейного типу. Хто знає, може, майбутнє за ними, за тими доморощеними макаренками й ушинськими, які безумно люблять дітей і здатні створити їм домашній затишок та виховати гідних собі? Залишаться, мабуть, і держзаклади. Найімовірніше, вони будуть спеціалізованими. Але більше, хочеться вірити, буде сімейних будинків. На жаль, поки що держава не може стимулювати їхню масову появу та утримання, неспроможна істотно допомогти ентузіастам. А ми тим часом прославляємо Бога і вдячні йому за появу абсолютно нових типів навчально-виховних закладів.

Я аж ніяк не заради красного слівця, не всує згадав Господа. У смт Приазовському створено школу-інтернат (мабуть, єдину таку в Україні) під патронатом церкви Євангельських християн-баптистів.

І «Надією» житимемо

Пастор церкви Іван Дем'яненко виношував ідею створення притулку для дітей-сиріт, дітей вулиці п'ять років. І зійшла на нього ця блага думка після зустрічі з войовничим атеїстом. Керівник церкви пригадує:

— Він сказав мені під час зустрічі: «Я ніколи не служитиму Богові, він надто жорстокий. Я залишився без материнської ласки, без її любові та уваги. Чому?». Чимало людей міркують таким чином, пригадуючи несправедливе до себе ставлення, але Бог любить нас, сказав я тій людині. Тоді й вирішив створити школу-інтернат, де обділені та скривджені мали б змогу виховуватися на добрі та любові.

Пастор зробив так, як написано в Євангелії від Матвія: «И кто примет одно такое дитя во имя Мое, тот меня принимает».

Іван Дем'яненко і його одновірці прийняли до школи із символічною назвою «Надія» вже 15 дітей, а взагалі інтернат розрахований на 22 дитини у віці від 3 до 18 років. Перших дітей, як то кажуть, шукали на вулицях найближчого Мелітополя (в районі тих, хто бродяжить, зрозуміло, немає)...

Ліду, п'яти років, знайшли у напівзруйнованому будинку, вона була «королевою» смітників. Батько її, з'ясувалося, хворий на алкоголізм, для матері вона була тягарем...

Ось ще діти асфальту — Олег та його сестрички Ілона й Аліна. Батьки їх лупцювали нізащо. Четверта дитина — в іншому інтернаті.

...Віталій любить маму, але «вона хвора і утримувати його не може. А батько помер».

— А я Ксюша, жила з бабусею. Хочу до музичної школи.

У перерві між уроками, які проводила учитель райвідділу освіти, до мене вишикувалася дитяча черга. Кожному кортіло розповісти про себе, про маму-тата, бабусю та братика. Але ніхто з дітей не сказав, що хоче додому. В гості до мами захотів сходити лише Віталій...

— Тут діти здобудуть початкову освіту, а потім підуть до середньої школи, — розповідає вчителька Ірина Мотроненко. — Діти в цілому нормально розвинуті, але педагогічно занедбані, потребують індивідуального підходу. Поки що ми виявляли їхні здібності, тепер вирішуватимемо, як їх реалізовувати.

В інтернаті я не побачив церковної атрибутики, але, як розповів пастор, їм дозволено водити дітей до недільної школи, вивчати Біблію («суворо за бажанням самих дітей, бо вибір Бога, поступ до нього мають бути свідомі»).

Цікава історія створення школи. Іван Дем'яненко взяв у оренду напівзруйновану контору колишнього КСП і разом з парафіянами реконструював приміщення під інтернат. Тут чудові спальні на двох, кухня, ігрові кімнати, медпункт. Звідки гроші?

— Бог допоміг, — серйозно відповідає Іван Олександрович. — Він керує серцями людей.

Добрі серця виявилися у членів Менонітського центрального комітету (США), представництво якого розташоване в Запоріжжі. Вони, пам'ятаючи боже «В добродетели будьте рассудительны», довго і серйозно міркували, чи фінансувати починання пастора Івана. Переконавшись у його серйозних намірах, а головне, побачивши, з якою енергією і завзяттям він та його однодумці працювали в напівзруйнованій будівлі, американці надали фінансову допомогу. Пастор, розуміючи, що на манну небесну склавши руки очікувати грішно, взяв у пайщиків сусіднього села в оренду тисячу гектарів землі, техніку. На землі, у власній пекарні, на інших роботах працюють його парафіяни.

— Ось так і живемо, — каже пастор. — Щось заробляємо, чимось місцева влада допомагає, хтось жертвує на благу справу. Дивно тільки, що всі отримані школою благодійні пожертви обкладаються податком. До того ж подвійним: податок сплачує і той, хто дає, і той, хто отримує, тобто школа...

Воістину кажуть: не відаємо, що творимо.

Але ж таким закладам, де практично всі працюють без зарплати і спонукувані лише божою заповіддю творити благо, потрібні пільги. Потрібна істотна державна допомога. Чи донесе хто-небудь цю банальну думку до наших законодавців, які так піклуються (частіше більше на словах) про дітей, майбутнє держави?!

Сподіваємося, донесе. «Надія» у Приазовському — певне, перша ластівка церковної доброчесності такого роду. Чи з'являться вони в інших містах, залежить від ставлення влади до долі дітей загалом і сиріт зокрема. А ще від тих, хто намагається «призирать сирот и вдов в их скорбях...»

Іван ІЛЛЯШ.

Приазовське Запорізької області.

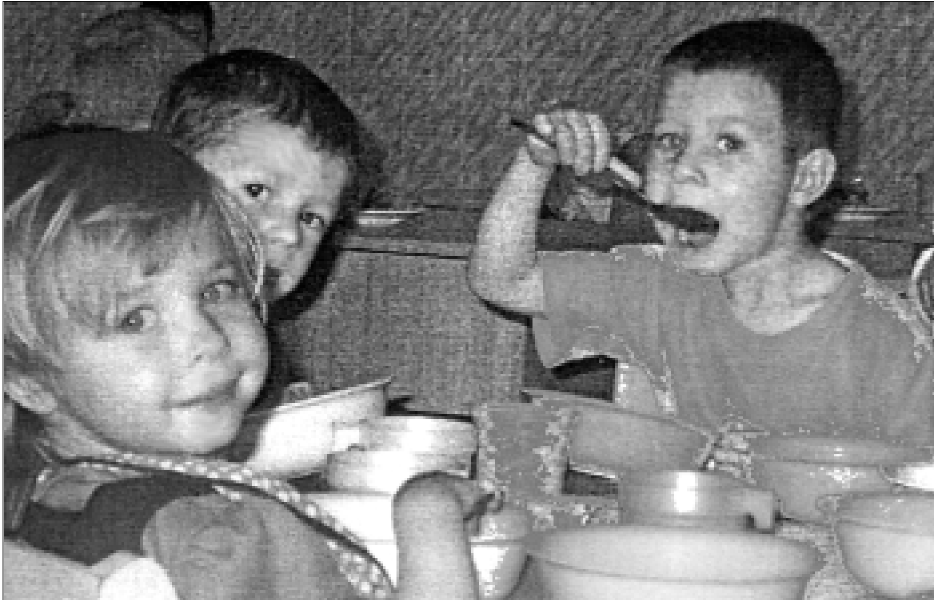

Фото з архіву автора.

На знімку: нам тут добре.

ЛІТО-2002

До Скадовська — по відпочинок і здоров'я!

Дорога редакціє! Дочекалися відпустки і хочемо повезти дітей до моря. Порадьте, де краще відпочити сім'єю.

Сергій ГУДЗЬ.

Бориспіль Київської області.

Тепла Джарилгацька затока Чорного моря, на березі якої розташувалося курортне містечко Скадовськ, давно зажила слави місця, де найліпше відпочивати дітям. Улітку вода тут прогрівається до 30—32 градусів, що сприяє високій концентрації солей — 22 грами на літр (для порівняння: біля берегів Одеси цей показник становить 18, Ялти — 19). Тож якщо ви зібралися на відпочинок сім'єю, кращого місця, ніж пансіонат з лікуванням «Скадовськ», вам не знайти. Це не просто сучасна оздоровниця — тихий зелений Скадовськ ще з кінця XIX століття відомий своїми курортними принадами.

— Курортний потенціал узбережжя, — зазначає міський голова Федір Терехов, — дає змогу кожному відпочивальникові обрати для себе оздоровницю за рівнем сервісу, але унікальні можливості кліматолікування доступні всім.

Оздоровлення в пансіонаті «Скадовськ» по кишені навіть родині з середніми статками. Якщо вам не дісталася пільгова путівка і ви придбали її за повну вартість, відпочинок сім'єю протягом 12 днів все одно буде вам доступний. Разом з п'ятиразовим харчуванням і неодмінним лікуванням. Профіль оздоровниці — захворювання верхніх дихальних шляхів та нервової системи. Саме на території нинішнього пансіонату 1921 року було відкрито перший радянський будинок відпочинку. Сьогодні це одна з кращих у Причорномор'ї оздоровниць для відпочинку батьків з дітьми.

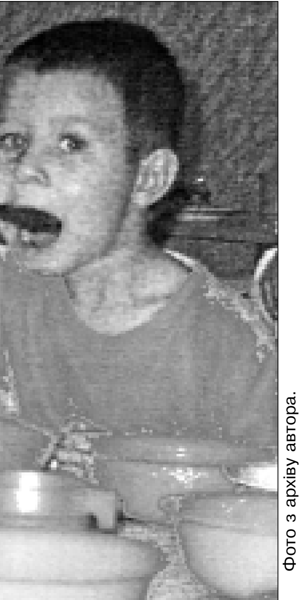

Значний внесок у розвиток пансіонату її незмінного керівника Марії Перець **(на знімку).**

— Пансіонат пропонує широкий спектр лікувальних засобів, серед яких: спелеотерапія, фоноаерозолетерапія, фітоінгаляції, магнітотерапія, озокеритолікування, грязелікування, — знайомить зі своїм закладом директор. — Грязі, що застосовують для лікувальних аплікацій, доставляють з відомих озер: Сакського у Криму та Соляного у Голій Пристані.

У «Скадовську» лікує все: настояне на степових травах повітря, тепле привітне море, гарячий пісок і навіть столітній дуб на території пансіонату — «сеанси» в його товаристві також в арсеналі медиків.

До послуг відпочивальників — розважальні заклади: більярдний зал, бар, дитяча та доросла дискотеки, гральні автомати тощо. Працюють перукарня, бібліотека, кінозал, є автостоянка, тенісний корт.

Отож якщо ви збираєтесь відпочити й підлікуватися — звертайтеся: **Херсонська область, м. Скадовськ, вул. Набережна, 1, тел. 8-05537-22216.**

На вас чекають море і здоров'я!

Алла БРУСИЛОВА.
Фото Ігоря АЛЬПЕРТА.

Святослав Піскун приймає поздоровлення
з приводу затвердження його
на посаді Генерального прокурора України.

Події місяця у фотографіях

Олександра КЛИМЕНКА, Юрія ВЕНГЕРЕША, УНІАН.

У столиці відзначався День прапора,
започаткований київським міським головою Олександром Омельченком.

Депутати Верховної Ради України,
завершивши першу сесію, оголосили канікули.

На кількох шахтах України сталися аварії.
Загинули десятки людей.

Сім років тому помер Патріарх Української православної церкви
і Київського патріархату Володимир.

Авіаційне шоу на військовому аеродромі у Львові
трагічно завершилося для всього українського народу.

Море захистять... молюски.

Якщо їх самих, звісно, остаточно не знищать люди

ЕКОЛОГІЯ: ФАКТ І КОМЕНТАР

Факт...

«Останнім часом з настанням курортного сезону до Одеської обласної організації Партії зелених України почали регулярно надходити (на її «гарячу» екологічну лінію) тривожні дзвінки з приводу хижацького ставлення до багатств Чорного моря, зокрема — масового збирання мідій... Окремі групи осіб систематично, варварським способом здирають мідії зі стінок хвилерізів і потім продають їх на базарах міста... Таке ставлення до моря може призвести до екологічної катастрофи... Одеська облорганізація ПЗУ просить усі структури (від Держуправління охорони Чорного моря до міського управління житлово-комунального господарства і районних адміністрацій) захистити узбережжя від збирачів мідій...».

Із звернення облорганізації ПЗУ.

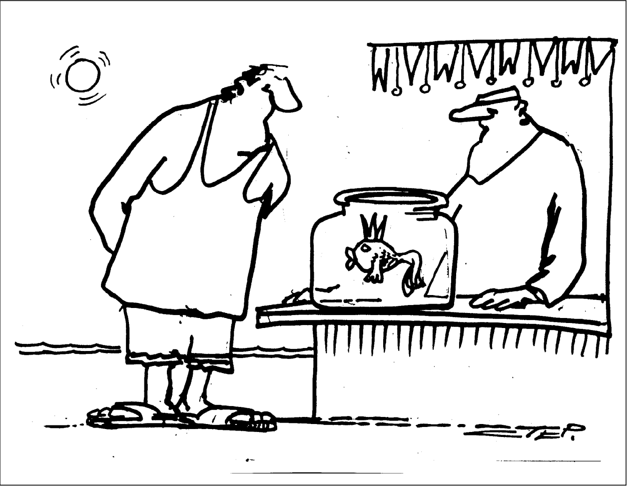

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

...коментар

Згадалося далеке дитинство: мати варить кашу з мідіями, а ми, малеча, крутимося поряд, вдихаємо запахи делікатесної страви, з нетерпінням очікуємо, коли ї̈ї подадуть до столу. Мідій тих батько привіз з моря — просто назбирав їх у берегових лагунах, куди молюсків викинуло недавнім штормом. І от, нарешті, каша на столі. Сказати, що вона смачна, — значить нічого не сказати. Бо смачних страв багато, а ця — неповторна, ні з чим не зрівнянна. Й наїдалися тієї каші так, що вже потім цілий день ні про що інше й думати не хотілося...

В Одесі, інших причорноморських містах мідій можна нині купити — на рибних ринках, на «диких» базарчиках, у курортних зонах. Але не хочеться. Бо не те тепер Чорне море і молюск уже не той. Не наводитиму тут цифр, що засвідчують інтенсивне забруднення моря різними хімічними речовинами, нафтопродуктами та радіоактивними елементами. Зазначу лише: ще в 1992 році в матеріалах конференції ООН з проблем довкілля (вона відбулася в Ріо-де-Жанейро) наголошувалося, що Чорне море є найзабрудненішим з усіх морів у світі. Відтоді мало що змінилося. Не забарився й результат: за останні тридцять років, засвідчують компетентні фахівці, рибні запаси водоймища знизилися на 80—90%. Колись тут водилися десятки видів промислових риб, тепер — одиниці. Якщо ситуацію докорінно не змінити, то неважко спрогнозувати: через десяток-другий років Чорне море може стати, по суті, мертвим.

Певно, з огляду на це шість країн басейну Чорного моря — Болгарія, Грузія, Росія, Румунія, Туреччина й Україна — прийняли спільну програму щодо зниження забруднення моря. Мабуть, вони таки можуть щось зробити для цього в своїх прибережних зонах та на річках, що течуть їх територіями, скидаючи бруд у море. Можуть, та поки що реальних кроків до цього не видно. Навпаки, то тут, то там трапляються аварії під час перевантаження у портах шкідливих для природи речовин, і річки несуть до моря бруд, оскільки природоохоронні зони в їх басейнах або зовсім не встановлено, або вони значаться лише на папері. І така ще проблема: чи не найбільшим забруднювачем Чорного моря є Дунай, що несе свої води через пів-Європи, територіями десятка з лишком країн. Навіть думка про те, що здебільшого Дніпро забруднює Чорне море чорнобильськими радіонуклідами, є хибною. Викид у море цезію-137 з Дунаю у 40 разів перевищує аналогічний викид з Дніпра. А головна причина тут — функціонування атомних електростанцій у європейських країнах. Отож зусиль лише причорноморських країн замало — потрібні ще й зусилля усіх тих країн, що розташовані в басейні Дунаю. Але і їх, на жаль, поки що замало.

І коли люди й далі забруднюють Чорне море, то невеличкий молюск на ймення мідія чимдуж бореться з цим. Ось цікаві дані, що їх навів у одному з номерів журнал «Судоходство», який виходить в Одесі. За годину чорноморська мідія розміром 5—6 сантиметрів фільтрує близько 3 літрів морської води, а щільне «населення» цих молюсків на квадратному метрі кам'янистого дна — аж до 200 тонн на добу. В результаті різні речовини, в тім числі шкідливі для людини, накопичуються в організмах мідій. Дослідження, проведені працівниками НАН України, засвідчили: в організмі чорноморських мідій може накопичуватися таких речовин у десятки й сотні разів більше, ніж у довкіллі. Так, цинку мідія може «засвоїти» в 600 з лишком разів більше, фосфору — в 375, ітрію — в 250, кобальту —в 180, цезію — в 12 разів більше. А ще є — свинець і ртуть, пестициди й нафтопродукти, мийні засоби тощо. В тому числі й хвороботворні мікроби. Отакий «букет»! Для харчового вжитку, погодьтеся, жодним чином непридатний. З такими мідіями каші не звариш. А звариш — то поплатишся здоров'ям.

Мабуть, про це знають далеко не всі. Отож удосвіта можна бачити, як прямують до моря чоловіки, юнаки та підлітки з довжелезними палицями, до яких прилаштовано спеціально виготовлені скребки. Ними й здирають мідії з прибережного каміння, опор причалів, берегоукріплень. А вже вранці мідії ті — на ринках, у місцях відпочинку людей. Вартість кожного кілограма їх — то не тільки ціна, встановлена продавцями, а й куди дорожча — 20 тонн неочищеної морської води на добу. Саме такою є продуктивність кілограма мідій. Живих, звісно. Неважко оті тонни перемножити на сотні кілограмів знищуваних щодня молюсків тільки в межах Одеси.

Паралельно діє й такий чинник: зменшення через надмірну зарегульованість річок стоків Дунаю, Дніпра, Південного Бугу, Дністра, що веде до замулення морського дна в прибережній зоні й як наслідок — загибелі мідій. На фотографіях, зроблених у районі острова Зміїний, бачимо лише порожні мертві стулки цих молюсків. За деякими даними, в останні десятиріччя знищено близько 80 відсотків мідій — цих неперевершених гідробіонтів-фільтраторів.

Отака «карусель»: людина забруднює море, молюски борються з цим, очищають його, та та сама людина знищує молюсків. Доки триватиме це протистояння? Аж поки море не витримає, здасться, стане таки мертвим? Чи, може, людина схаменеться раніше й поєднає свої зусилля, спрямовані на врятування моря, із зусиллями мідій? Заради самої себе. І, дивись, тоді зможемо повторити услід за Геродотом його слова, написані ще в V столітті до нашої ери: «З усіх морів Понт Евксінський (так тоді називали Чорне море) — найчудовіший...».

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

КАЛЕНДАР

31 липня 1849 року в бою з царськими військами під Шегешваром загинув 26-літній угорський поет-романтик Шандор Петефі. Тіло не знайшли.

Поет на полі бою

Не говоритимемо тут про вірші Петефі, звернімо увагу лише на одну деталь. Європейські революції 1848 року були прикметні тим, що серед ідеологів тих революцій було багато поетів. Або поетів у душі (Гарібальді), або й справжніх — Гюго, Міцкевич, Петефі, Шевченко. Після поразки революцій більшість із них емігрували, переважно до Лондона. Їх там носили на руках — примі́ром поета Гервега, котрий у разі перемоги революції мусив стати диктатором Німеччини, але втік з поля бою, сховався в діжку й був вивезений своєю хороброю жінкою в еміграцію! (Цікаво, що поети охоче одружувалися саме в переддень тієї революції: Гервег, наш Куліш і — Петефі!) В тій славній емігрантській компанії в Лондоні запросто міг бути й Петефі, і наш Шевченко. Але так не сталося. Мабуть, поетів, що залишаються самими собою навіть на полі бою чи в тюрмі, завжди менше. І навіть жінка (як ото жінка Гервега) не здатна їх врятувати. Отож Петефі загинув у бою з російськими військами. Та тим не скінчилось. Угорське повстання 1956 року почалося з так званого «Клубу Петефі», і Хрущов любив казати своїм письменникам: «Тут вам не клуб Петефі!»

...В Угорщині є стійка легенда, що Петефі не загинув і жив спокійно до глибокої старості в Сибіру під іменем Олександр Петрович. Можливо. Але як поет — він все одно лишився на полі бою під Шегешваром.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

РОЗДУМИ

Війна і долі

«Можна втекти від війни, від вогню... тільки не від старості!» Цьому рядку китайського поета більше тисячі років.

Слушно.

Раптом приносять торбу книг, отих, що ні тримати, ні викинути, і, переглядаючи, я бачу одну, якої ніколи не мав і, здавен знаючи про неї, не читав ні разу.

«Постановлением Совета Министров... Сталинская премия Второй степени». Лауреатське видання 1951 року. «В окопах Сталинграда».

Батько захопив усіх трьох синів і, увійшовши, мовив: «Хлопці, пора. Хоч ми й робимо усе, щоб відсунути, війна надходить. Вирішуйте, хто ким хоче буть». «Пілотом!» — відповів Василь. «Льотчиком!» — сказав прийомний, синок покійного Артема. «Ні. Ось... артилерія у войнах теж незамінима. Підеш в училище артилеристів». Потім батько перевів погляд на старшого, од першої жінки: «Ну, а ти, Якове?»

Нещодавно мої просвітителі, Гордон і Коротич, надрукували фото, на якому Яків, син Сталіна, — в німецькій формі. Ні перед чим не зупиняються. Збавть, збавть... щоб я темним не зійшов у могилу. Зрештою, усе життя мене вчать. Пригадується, на першому курсі я запитав у професора: а як же називатиметься Сталінградська битва? Битва на Волзі! Відповів так, наче вголос сказав: було б над чим думати!!

«В окопах Сталинграда». Віктор Некрасов.

«Некрасов, да не тот!» — сказав Микита Хрущов. Можна подумати, що він читав хоч одного з них... Той, не той! Із сторінки на сторінку, відступ до Волги. Які спокійні, які гарні люди! Здебільшого іще зовсім молоді.

Отак і вийшло, що війна ізнов наздогнала мене!

Колись я читав відступ за Дон Тріфонова. Болісність слів була такою разючою, нічого подібного навіть у Шолохова не було. І коли з'явився роман Распутіна «Живи и помни», я знав, і звідки назва, і від кого натхнення. Там, на Дону, Тріфонова було поранено, і у війну він більше не повернувся. І далі була просто проза талановитого письменника.

Повість «В окопах Сталинграда» напала на мене вже тоді, коли я читав хіба що китайських поетів, і то лише в разі якщо творам їхнім виповнилося хоча б тисяча років... Я взявся до оборони. Найперш заглянув у книгу, яку називаю пантеоном. Виявляється, немає Некрасова. Як же так? Чому? Ось наші лауреати — Гончар, Стельмах і Некрасов. Коли мені закортіло знати, за що давали Сталінські премії, я в моєму пантеоні натрапив на такий абзац, за який Гончару одразу можна було давати і Сталінську, і Ленінську премії. Та коли я процитував цей абзац з «Прапороносців», мудрий Борис Олійник сказав мені: «Не треба його цитувати!». Бачите, які ми. Так писати можна. А ось цитувати — ні... Все життя мене вчать, вчать, а я, як був, так і зостаюсь темним.

Війна, що для мого батька, наздогнала мене ранньої осені 1941 року за сто кілометрів від Запоріжжя. Батько заскочив на хутір. Баривсь. Його мама, моя бабуся, врешті підійшла сказати: «Синок! Зриватьь колію... Потрібно буть із своїми!». І батько вчора побіг, а сьогодні... Потойбіч річки по мощеній дорозі метушився відступ, а по цей бік, степовим шляхом німці заходили на перехват. Коли клоччя димів перемішали небо з землею, наче як минулося, утихло. Випустили у квітник... Дід, хазяїн хати, попоравши худобу, якраз закурив. І тут до двору увійшов німецький офіцер. Доладний, невеликий із себе. Чистий. В дорожньому плащі. В кашкеті з лискучим козирком. «Яйки!» — сказав міжнародне слово. Дід зрозумів, гукнув бабу. Поки віддавав наказ... Серед різнобарвних осінніх айстрів стирчала біллява куряїна блідого хлопчика чотирьох літ і непрошений гість на хвильку забув, чого прийшов. Мабуть, в іншому квітнику, удома, зоставсь такий самий, його син. Батьки є батьки, на яких мовах вони б не розмовляли, і в які колони не загнали б їх! Батькове серце завжди поривається до синового. Де б він не був. У війні чи могилі.

Війна для мого батька давно стала війною для мене. Доктор Фалін довго рився в архівах, щоб знайти і явити світові секретні домовленості пакту «Ріббентроп—Молотов». Знайшов. Видав. І що ж, відтепер про усе мовлено?! Далебі!

Остаточно формується переконаність у тому, що війни взагалі не кінчаються. Усім миром завалили фашизм. Радувалися перемозі. А тим часом дві могутні людські організації — гестапо і НКВС і далі пішли по днях. Одні по всій Європі. Інші за океаном. Наслідок? Він відомий кожному.

«Треба буть зі своїми» — істина тільки для простих людей? У житті як у житті. Зникають одні, то виникають інші загрози. Раптом виринає час, коли навіть давні могили починають прочитись... Про що вони говорять тим, хто дещо відає, хто здатен чути? Про вічну загрозу перерішень, а значить — війни. Український характер, м'яко кажучи, небездоганний. Однак, невже попсутість в'їлася аж так, що поробила нас сліпими, і ми дозволимо собі остаточно втратити вчорашню могуть і дозволимо сусідам вершити їхнє?!

«В окопах Сталинграда» читати чи викинути? Автору байдуже. Він жив так, наче як постійно Бога хвалив. Віктор Некрасов лежить на кладовищі Пер-Лашез у Парижі. Як же бути нам, іще живим? Усе забудемо, все повикидаємо? З чим лишимось? З ідилією блазнів? З Богом, якого ізнов поділили, бо ніяк не можуть вирішити, у який бік хреститися.

Отак і станеться: навіть від війни годі утекти. Не те вже — від старості.

Григорій КОЛІСНИК.

ЗАТ «АЛЬФА КАПІТАЛ»

Код ЄДРПОУ 23512955
Юридична адреса: м. Київ, вул. Шота Руставелі, 39/41
Ліцензія ДКЦПФР на здійснення діяльності по випуску та обігу цінних паперів серії АА №240755 від 10.10.2001 р.
Ліцензія ДКЦПФР на здійснення депозитарної діяльності зберігача цінних паперів серії АА №240468 від 10.10.2001 р.

БАЛАНС на 01 січня 2002 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
Залишкова вартість	010	43,5	37,6
Первісна вартість	011	58,9	59,0
Знос	012	15,4	21,4
Незавершене будівництво	020	43,7	13,4
Основні засоби:			
Залишкова вартість	030	2 345,6	1 028,9
Первісна вартість	031	3 672,1	1 082,5
Знос	032	1 326,5	53,6
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	-	
інші фінансові інвестиції	045	2 937,7	2 908,2
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	2,5	0,4
Відстрочені податкові активи	060	-	-
Інші необоротні активи	070	-	-
Усього за розділом I	**080**	**5 373,0**	**3 988,5**
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	51,8	11,3
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	-	-
незавершене виробництво	120	-	-
готова продукція	130	-	-
Товари	140	-	-
Векселі одержані	150	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	362,5	171,9
первісна вартість	161	362,5	171,9
резерв сумнівних боргів	162	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	150,8	121,5
за виданими авансами	180	258,1	106,4
з нарахованих доходів	190	-	-
із внутрішніх розрахунків	200	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	132,8	159,4
Поточні фінансові інвестиції	220	386,6	110,4
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	349,4	313,9
в іноземній валюті	240	35,8	18,0
Інші оборотні активи	250	-	-
Усього за розділом II	**260**	**1 727,8**	**1 012,8**
III. Витрати майбутніх періодів	**270**	**38,7**	**0,5**
Баланс	**280**	**7 139,5**	**5 001,8**
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	12 062,6	12 062,6
Пайовий капітал	310	-	-
Додатковий вкладений капітал	320	584,9	584,9
Інший додатковий капітал	330	-	-
Резервний капітал	340	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	(11 704,8)	(11 841,6)
Неоплачений капітал	360	( )	( )
Вилучений капітал	370	( )	( )
Усього за розділом I	**380**	**942,7**	**805,9**
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	-	-
Інші забезпечення	410	-	-
	415	( )	( )
	416	( )	( )
Цільове фінансування	420	-	-
Усього за розділом II	**430**	**–**	**–**
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	-	-
Довгострокові фінансові зобов'язання	450	-	-
Відстрочені податкові зобов'язання	460	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	470	-	-
Усього за розділом III.	**480**	**–**	**–**
IV. Поточні зобов'язання			**–**
Короткострокові кредити банків	500	806,9	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	-	-
Векселі видані	520	-	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	0,4	0,1
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	5 064,6	3 931,9
з бюджетом	550	7,6	0,3
з позабюджетних платежів	560	0,1	-
зі страхування	570	4,2	0,7
з оплати праці	580	8,4	1,6
з учасниками	590	-	-
із внутрішніх розрахунків	600	-	-
Інші поточні зобов'язання	610	304,6	261,3
Усього за розділом IV	**620**	**6 196,8**	**4 195,9**
V. Доходи майбутніх періодів	**630**	**–**	**–**
Баланс	640	7 139,5	5 001,8

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ за 12 місяців 2001 р.

Стаття	За звітний період	За попередній період
1. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ		
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	4 942,1	14 017,5
Податок на додану вартість	8,2	15,9
Акцизний збір	-	-
Інші вирахування з доходу	2 377,9	-
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2 556,0	14 001,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	589,7	11 020,9
Валовий:		
Прибуток	1 966,3	2 980,7
збиток	-	-
Інші операційні доходи	302,0	1 610,9
Адміністративні витрати	1 539,7	4 344,2
Витрати на збут	-	-
Інші операційні витрати	625,5	423,7
Фінансові результати від операційної діяльності:		
Прибуток	103,1	-
збиток	-	176,3
Доход від участі в капіталі	-	8,8
Інші фінансові доходи	1,9	12,4
Інші доходи	122,7	227,5
Фінансові витрати	259,9	2 919,5
Витрати від участі в капіталі	-	-
Інші витрати	107,9	557,3
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:		
прибуток	-	-
збиток	140,1	3 404,4
Податок на прибуток від звичайної діяльності	-	12,1
Фінансові результати від звичайної діяльності:		
прибуток	-	-
збиток	140,1	3 416,5
Надзвичайні:		
доходи	-	-
витрати	-	-
Податки з надзвичайного прибутку	-	-
Чистий:		
прибуток	-	-
збиток	140,1	3 416,5
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ		
Матеріальні затрати	-	-
Витрати на оплату праці	32,4	219,0
Відрахування на соціальні заходи	12,1	82,0
Амортизація	264,4	373,9
Інші операційні витрати	1 856,4	4 093,0
Разом	2 165,3	4 767,9
III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ		
Середньорічна кількість простих акцій		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій		
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію		
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію		
Дивіденди на одну просту акцію		

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ за 2001 рік

Стаття	Код	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	010	-	140,1	-	3 404,4
Коригування на:					
амортизацію необоротних активів	020	264,4	Х	373,9	Х
збільшення (зменшення) забезпечень	030	-	-	-	-
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	040	4,7	2,0	4,7	13,7
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності	050	733,4	426,6	464,2	2 281,2
Витрати на сплату відсотків	060	259,9	Х	2 919,5	Х
Прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	070	693,7	-	-	1 937,0
Зменшення (збільшення):					
оборотних активів	080	412,1	26,6	6 457,5	131,6
витрат майбутніх періодів	090	40,0	1,9	280,7	269,9
Збільшення (зменшення):					
поточних зобов'язань	100	-	1 194,0	2,2	3 176,0
доходів майбутніх періодів	110	-	-	-	-
Грошові кошти від операційної діяльності	120	-	76,7	1 225,9	-
Сплачені:					
відсотки	130	Х	259,9	Х	2 919,5
податки на прибуток	140	Х	-	Х	13,2
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	150	-	336,6	-	1 706,8
Рух коштів від надзвичайних подій	160	-	-	-	-
Чистий рух коштів від операційної діяльності	170	-	336,6	-	1 706,8
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Реалізація:					
фінансових інвестицій	180	12,70	Х	-	Х
необоротних активів	190	468,4	Х	615,8	Х
майнових комплексів	200	-	-	-	-
Отримані:					
відсотки	210	1,6	Х	12,4	Х
дивіденди	220	0,4	Х	8,8	Х
Інші надходження	230	681,2	Х	-	Х
Придбання:					
фінансових інвестицій	240	Х	67,7	Х	84,8
необоротних активів	250	Х	3,7	Х	338,8
майнових комплексів	260	Х	-	Х	33,3
Інші платежі	270	Х	-	Х	386,2
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	280	1 092,9	-	-	206,1
Рух коштів від надзвичайних подій	290	-	-	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	300	1 092,9	-	-	206,1
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження власного капіталу	310	-	Х	2 586,2	Х
Отримання позики	320	806,0	Х	1 718,6	Х
Інші надходження	330	-	Х	-	Х
Погашення позик	340	Х	1 612,9	Х	2 740,1
Сплачені дивіденди	350	Х	-	Х	-
Інші платежі	360	Х	-	Х	-
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	370	-	806,9	1 564,7	-
Рух коштів від надзвичайних подій	380	-	-	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	390	-	806,9	1 564,7	-
Чистий рух коштів за звітний період	400	-	50,6	-	348,2
Залишок коштів на початок року	410	385,2	Х	724,4	Х
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	420	2,0	4,7	13,7	4,7
Залишок коштів на кінець року	430	331,9	Х	385,2	Х

ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ за 2001 рік

Стаття	Код	Статутний капітал	Пайовий капітал	Додатковий вкладений капітал	Інший додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Разом
Залишок на початок року	010	12 062,0	-	-	584,9	-	(11 704,8)	-	-	942,7
Коригування:										
Зміна облікової політики	020	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	030	-	-	-	-	-	3,3	-	-	3,3
Інші зміни	040	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	050	12 062,0	-	-	584,9	-	(11 701,5)	-	-	946,0
Переоцінка активів:										
Дооцінка основних засобів	060	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Уцінка основних засобів	070	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка незавершеного будівництва	080	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Уцінка незавершеного будівництва	090	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка нематеріальних активів	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Уцінка нематеріальних активів	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	120									
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	130	-	-	-	-	-	(140,1)	-	-	(140,1)
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	140	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до статутного капіталу	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до Резервного капіталу	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	170									
Внески учасників:										
Внески до капіталу	180	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	190	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	200									
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	210	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	230	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	240	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі:										
Списання невідшкодованих збитків	260	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Безкоштовно отримані активи	270	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	280									
Разом змін в капіталі	290	-	-	-	-	-	(140,1)	-	-	(140,1)
Залишок на кінець року	300	12 062,6	-	-	584,9	-	(11 841,6)	-	-	805,9

«Пюнік» — символ відродження

Футбол. У перекладі український пюнік означає фенікс. З єреванською командою, чемпіоном Вірменії, котра має таку назву, місцеві вболівальники пов'язують найбільші надії. До речі, президент цього клубу Хорен Оганесян — блискучий у минулому півоборонець єреванського «Арарата» і збірної СРСР.

«Пюнік» оце нещодавно додав доброго настрою своїм прихильникам. У стартовому раунді Ліги чемпіонів цей колектив розгромив фінський «Тампере Юнайтед» — 4:0 (у гостях) і 2:0 (вдома).

Вірменського чемпіона нині очолює аргентинський тренер Оскар Лопес, якому за короткий термін, схоже, вдалося створити бойовий ансамбль. До речі, віднедавна він очолив і національну збірну Вірменії. Як відомо, саме поєдинком із цією командою 7 вересня в Єревані розпочне виступи у відбірковому циклі Євро-2004 збірна України.

Та повернімося до «Пюніка», з яким сьогодні київське «Динамо» на своєму стадіоні зіграє перший матч другого раунду Ліги чемпіонів (початок зустрічі о 19.00). Які особливості гри єреванців? На це запитання відповідає асистент тренера «Динамо» Олег Кузнецов, котрий спостерігав нашого суперника у грі проти фінів.

— Головні дійові особи — легіонери з Аргентини та Африки, яких у складі — половина. Ви не побачите імпровізації, демонстрації індивідуальної техніки, якими раніше зловживали вірменські футболісти. У них — ігрова дисципліна, награні комбінації. Гадаю, гості проти нас сьогодні діятимуть від оборони, сподіваючись на швидкі контратаки...

«Пюнік» прилетів до Києва учора вранці. Ввечері «дегустував» газон динамівського стадіону.

А вдень журналісти зустрічалися з наставником «Динамо» Олексієм Михайличенком.

— Маємо достатньо інформації про суперника, — почав вступне слово Олексій Олександрович. — «Пюнік» добре збалансований, грає у сучасний футбол. Має жорстку і надійну оборону. Ми готувалися за спеціальним планом. Як відомо, змушені робити певні корективи у складі. Адже вибули з гри Ващук і Федоров. До речі, обом сьогодні (30. 07) мають зробити операції. У підготовці брали участь шістнадцять футболістів. Це ще й Кардаш, котрий відновився і показав хорошу гру за другий наш склад, та марокканець Бадр Кадурі.

— А хто гратиме в центрі оборони за відсутності Головка, Ващука і Федорова?

— На роль ліберо два претенденти — Дмитрулін і Гусін, переднього можуть зіграти той самий Дмитрулін або Гавранчич. Отже, варіанти є, і ми їх аналізуємо.

— Повертаючись до матчу в Донецьку, хотілося б дізнатися вашу думку: то чи була грубість з боку господарів?

— Гра була жорстка. Інколи емоції брали гору над розумом. Але я не схильний думати, що футболісти «Шахтаря» навмисне травмували наших гравців.

— Під час цього поєдинку виникла якась суперечка між Дмитруліним і Боднаром. Якою мірою серйозний той епізод?

— То були лише емоції. Один помилився, другий зробив зауваження. І все. Закінчилася зустріч, і інцидент було вичерпано. Вони приязно ставляться один до одного.

— Чи побуває хтось із тренерського штабу «Динамо» у Ризі на матчі «Сконто»—«Левський»?

— Ні. Нескромно якось перестрибувати через сходинку. Треба ще здолати непростий єреванський бар'єр. І лише тоді думати про наступні баталії.

— Коли у складі з'являться бразильці?

— У нас бракує часу розглядати це питання грунтовно, бо перебуваємо в жорсткому ігровому режимі. Готуватимемо їх поступово. І багато залежатиме від них самих. Чи витримають вони фірмові динамівські навантаження, як сприйматимуть клубну манеру гри. Принаймні найближчі два тижні розраховувати на них не випадає.

— А як справи у Белькевича?

— Він відновлюється, перебуваючи під пильним медичним оком. І це триватиме, на жаль, не один день і не десять.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Баланс на 1 липня 2002 року

(тис.гривень)

Рядок	Найменування статті	на 01.07.02	на 01.01.02
	АКТИВИ		
1	Кошти та залишки в НБУ	3478	4998
2	Казначейські та інші цінні пепери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	0	0
3	Кошти в інших банках	29990	23443
4	Цінні папери на продаж	4391	85
5	Кредити та заборгованість клієнтів	59585	46252
6	Інвестиційні цінні папери	3707	80
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	1048	0
8	Основні засоби та нематеріальні активи	2031	1969
9	Нараховані доходи до отримання	1681	1008
10	Інші активи	4258	1697
11	УСОГО АКТИВІВ	110169	79532
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
12	Кошти банків	22584	11880
13	Кошти клієнтів	51160	38160
14	Інші депозити	0	530
15	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	0
16	Нараховані витрати до сплати	759	490
17	Інші зобов'язання	7091	248
18	УСОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	81594	51308
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
19	Статутний капітал	24500	24500
20	Капіталізовані дивіденди	0	0
21	Акції, що викуплені в акціонерів	0	(17)
22	Емісійні різниці	14	14
23	Резерви	397	370
24	Результати переоцінки	0	0
25	Нерозподілений прибуток,	3664	3357
26	у тому числі сума переоцінки у разі вибуття необоротних активів	0	0
27	УСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ	28575	28224
28	УСЬОГО ПАСИВІВ	110169	79532

Перший Заступник Голови Правління — **С. О. Михайлішин**
Заступник головного бухгалтера — **Н. П. Матяш**

Фінансова звітність АКБ "ІНТЕГРАЛ-БАНК" за другий квартал 2002 року

Ліцензія НБУ №81 від 10.12.2001 р.
03057, м. Київ, пр-т Перемоги, 52/2

Звіт про фінансові результати на 1 липня 2002 року

(тис.гривень)

Рядок	Найменування статті	на 01.07.02	на 01.01.02
1.1	Процентний дохід	7621	13031
1.2	Процентні витрати	(2644)	(2911)
1.	Чистий процентний дохід	4977	10120
2.1	Комісійний дохід	1605	3088
2.2	Комісійні витрати	(38)	(163)
2.	Чистий комісійний дохід	1567	2925
3.	Дивідендний дохід	0	5
4.	Чистий торговельний дохід	251	(63)
5.	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	1
6.	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані й дочірні установи та інших інвестицій	0	0
7.	Інший операційний дохід	222	213
8.	Операційний дохід	7017	13201
9.	Загальноадміністративні витрати	(2967)	(2768)
10.	Витрати на персонал	(532)	(1016)
11.	Прибуток від операцій	3518	9417
12.	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	(3150)	(8637)
13.	Прибуток до оподаткування	368	780
14.	Податок на прибуток	(34)	(234)
15.	Прибуток після оподаткування	334	546
16.	Непередбачені доходи/витрати	0	0
17.	Чистий прибуток/збиток банку	334	546
18	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0	0
19	Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0	0

Фінансовий звіт АКБ "Південкомбанк"

Баланс АКБ "Південкомбанк"

тис. грн.

Активи	01.01.02р.	01.04.02р.	01.07.02р.
Каса	369,89	215,38	167,93
Кошти в НБУ	231,57	358,51	1 755,12
Кошти інших банках	4 286,35	4 718,76	4 728,50
Кредитний портфель	18 202,97	11 522,66	11 096,78
Цінні папери	3 291,17	3 291,17	15 056,91
Нараховані доходи	847,89	76,96	76,82
Довгострокові вкладення, основні засоби і нематеріальні активи	11 663,45	11 305,56	11 047,58
Інши активи	632,62	452,94	1 562,14
Активи усього:	***39 525,91***	***31 941,94***	***45 491,77***
Пасиви	**01.01.02р.**	**01.04.02р.**	**01.07.02р.**
Кошти банків	4615,84	5 985,84	6 289,79
Кошти клієнтів	13926,56	11 424,12	12 195,10
Нараховані витрати	488,49	487,89	454,58
Інші зобов'язання	726,84	382,90	13 879,06
Зобов'язання усього:	19757,73	18 280,75	32 818,53
Статутний капітал ті інші фонди	25523,94	19 847,76	19 768,19
Результат поточного року	-5755,75	-6 186,57	-7 094,95
Капітал усього	19768,19	13 661,19	12 673,24
Пасиви усього:	**39525,92**	**31 941,94**	**45 491,77**

Голова Правління банку — **С. О. Нехом'яж**
Головний Бухгалтер — **І. В. Таразевич**

Звіт про прибутки та збитки АКБ "Південкомбанк"

тис. грн.

Стаття доходів	01.01.02р.	01.04.02р.	01.07.02р.
Процентні доходи	4 541,75	437,51	666,98
Комісійні доходи	1 683,26	106,18	921,67
Результат від торгівельних операцій	-28,68	35,12	399,22
Інші банківські операційні доходи	140,23	6,77	61,14
Інші небанківські операційні доходи	68,32	69,74	107,29
Усього доходів:	6 404,88	655,32	2 156,31
Стаття витрат	**01.01.02р.**	**01.04.02р.**	**01.07.02р.**
Процентні витрати	3 706,75	691,98	1 352,34
Комісійні витрати	171,77	26,53	50,81
Інші банківські операційні витрати	987,35	136,21	309,05
Інші небанківські операційні витрати	6 090,71	1 343,08	2 708,31
Відрахування в резерв та списання безнадійних активів	921,00	4 644,08	4 830,74
Податок на прибуток	283,05	0,00	0,00
Усього витрат:	12 160,63	6 841,88	9 251,26
Чистий прибуток (збиток)	-5 755,75	-6 186,56	-7 094,95

Об'єктивність данних балансу та звіту про прибутки та збитки станом на 01.01.02р. Підтверджується аудиторскою фірмою "Аверс" (ліцензія АБ № 1026 від 15.09.1995р.)

Уважаемые акционеры ОАО «Машиностроительный завод «ЭЛЕМ»!

Сообщаем, что в повестку дня очередного собрания акционеров, которое состоится 20 сентября 2002 года внесен дополнительный вопрос:

«Переизбрание членов правления».

Правление общества.

Господарський суд міста Києва постановою ві 24 липня 2002 року по справі № 24/381-Б визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Гейм Ленд», 02125, м. Київ, пр. Визволителів, 13, п/р 26005301361547 в Залізничному відділенні ПІБ України м. Києва, МФО 322153, код ЄДРПОУ 30727506 і відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Чечельницького Олександра Йосиповича (ліцензія АА № 250036 від 19.11.2001 р.).

До уваги акціонерів!
Правління ЗАТ «СК «Україна»

повідомляє про перенесення дати проведення чергових Загальних зборів акціонерів товариства на 12 вересня 2002 р.

Місце реєстрації акціонерів та проведення Зборів: м. Київ, вул. Мечникова, 11.

Час реєстрації учасників зборів з 10.00 до 11.00 години.

Початок проведення Зборів: об 11.00 години.

Відповідно до частини 2 ст. 43 Закону України «Про господарські товариства» на вимогу акціонерів, які володіють більш як 10 відсотками голосів, Правління товариства повідомляє про внесення змін до порядку денного чергових Загальних зборів акціонерів.

Порядок денний зборів:

1. Звіт Правління ЗАТ СК «Україна» про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ СК «Україна» за 2001 рік.
2. Звіт Спостережної ради товариства.
3. Звіт Ревізійної комісії товариства.
4. Затвердження Звіту та висновку Ревізійної комісії товариства.
5. Затвердження річних результатів діяльності Товариства за 2001 рік та порядку розподілу прибутку і виплати дивідендів.
6. Переобрання Спостережної Ради та Ревізійної комісії ЗАТ СК «Україна».
7. Внесення змін до Статуту та Договору про подальшу діяльність ЗАТ СК «Україна».
8. Розгляд питання про реорганізацію ЗАТ «СК «Україна».
9. Перспективи на напрямки подальшої діяльності ЗАТ СК «Україна».
10. Інші питання.

Для участі у Загальних зборах акціонерів необхідно мати:

— документ, що засвідчує особу акціонера або його представника;

— довіреність на право участі та голосування на Загальних зборах акціонерів (для представників акціонерів).

Телефон для довідок: 290-64-46, 290-62-72 290-03-56.

Депозитарієм ЗАТ СК «Україна» є ВАТ «Міжрегіональний Фондовий союз». Дозвіл на здійснення професійної депозитарної діяльності Депозитарію цінних паперів № 1-G, виданого Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 5.11.1997 року.

01032, м. Київ, вул. Ветрова, 7Б.

Голова Правління Чевердюк Д. О.

БАЛАНС на 1 липня 2002 року АКБ "ОДЕСА-БАНК"

(тис. грн.)

№ п/п	Найменування статті	Сума
	АКТИВИ	
1	Кошти та залишки в НБУ	2 187,2
2	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, емітовані НБУ	
3	Кошти в інших банках	16 021,1
4	Цінні папери на продаж	634,8
5	Кредити та заборгованість клієнтів	21 052,6
6	Інвестиційні цінні папери	
7	Довгострокові інвестиції до асоційованих компаній і дочірніх установ	
8	Основні засоби та нематеріальні активи	2 604,0
9	Нараховані доходи до отримання	125,3
10	Інші активи	85,8
11	Усього активів	42 710,8
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	
12	Кошти банків	16 865,8
13	Кошти клієнтів	8 779,7
14	Інші депозити	
15	Боргові цінні папери емітовані банком	
16	Нараховані витрати до сплати	57,9
17	Інші зобов'язання	1 078,7
18	Усього зобов'язань	26 782,1
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	
19	Статутний капітал	15 000,0
20	Капіталізовані дивіденди	
21	Акції, викуплені в акціонерів	
22	Емісійні різниці	
23	Резерви	382,7
24	Результати переоцінки	10,9
25	Нерозподілений прибуток	311,3
26	Прибуток звітного року	223,8
27	Усього власного капіталу	15 928,7
28	Усього пасивів	42 710,8

Голова Правління — **Мерещук І.К.**
Головний бухгалтер — **Король Л.А.**

Звіт про прибутки та збитки по АКБ "Одеса-Банк" за станом на 1 липня 2002 р.

№ п/п	Стаття доходів	Сума
I.	**Доходи — усього**	3734,3
	у т.ч.:	
1.	***Процентні доходи:***	2186,7
	● Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках	439,9
	● Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарської діяльності	1741,1
	● інші процентні доходи	5,7
2.	***Комісійні доходи:***	1006,3
	● комісійні доходи за операціями з банками	9,9
	● комісійні доходи за операціями з клієнтами	996,4
3.	***Результат від торговельних операцій***	541,3

в тис.грн.

№ п/п	Стаття витрат	Сума
I.	**Витрати — усього**	3510,5
	у т.ч.:	
1.	***Процентні витрати:***	809,2
	● Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків	628,9
	● процентні витрати за коштами суб'єктів господарської діяльності	96,9
	● процентні витарти за коштами фізичних осіб	83,5
2.	*Комісійні витрати*	364,8
3.	***Інші банківські операційні витрати***	5,4
4.	***Інші небанківські операційні витрати***	1400,0
	● витрати на утримання персоналу	248,3
	● сплата податків та інших обов'язкових платежів, крім податку на прибуток	126,5
	● витарти на утримання основних засобів та нематеріальних активів	395,1
	● інші експлуатаційні та господарські витрати	227,9
	● витрати на телекомунікації	138,1
	● інші небанківські операційні витрати	117,7
	● супутні небанківські операційні витрати	146,4
5.	***Відрахування в резерви***	730,5
6.	***Прибуток до сплати податку***	424,3
7.	***Податок на прибуток***	200,5
8.	***Чистий прибуток***	223,8

Голова Правління АКБ "Одеса-Банк" — **І.К. Мерещук**
Головний бухгалтер АКБ "Одеса-Банк" — **Л.А.Король**

ФІНАНСИ

Ставайте в чергу за кредитами

Міністр фінансів США Пол О'Ніл узяв участь у відкритті нового офісу Мікрофінансового банку в Донецьку. За рік роботи банку в Україні вже видано близько двох тисяч кредитів на загальну суму 15 мільйонів доларів, у тому числі 650 позичок отримали підприємці Донеччини. Нове ж приміщення банку розташоване в одній із найстаріших будівель обласного центру — до речі, свого часу тут містився районний відділ міліції.

Міністр фінансів США висловив сподівання, що Мікрофінансовий банк матиме в Донецькій області чимало потенційних клієнтів. Установа, засновниками якої є кілька міжнародних організацій, у тому числі Європейський банк реконструкції та розвитку, орієнтований на дрібний бізнес. Пол О'Ніл також цікавився аграрним сектором у регіоні і відвідав одне із фермерських господарств та завод із переробки насіння соняшнику, збудований у Донецьку американською фірмою «Каргілл».

Ліна КУЩ.

Донецька область.

КРИМІНАЛ

Клондайк зачинено: стукайте далі

Приблизно рік тому в мережі Інтернет з'явилася резонансна стаття «Волинський клондайк: «Мерседес» за 400 доларів». Матеріал, що компрометував міліцію і суди, спричинив облаву на Луцькому авторинку, став приводом для низки перевірок. Понад 30 працівників міських реєстраційно-екзаменаційних відділів краю було покарано. Нещодавно компетентні органи відстежили другу серію «автоклондайку»: є підозра, що махінатори знову незаконно легалізували майже 420 дорогих іномарок.

Вони почали використовувати підроблені рішення судів, фальшиві довідки про сплату повного мита, біржові контракти. Порушено кримінальну справу за фактом зловживання службовим становищем працівниками Ковельського МРЕВ. Вони незаконно реєстрували автомобілі начебто «за рішенням судів». А співробітники ДАІ Чернівецької області не повірили сумнівним документам. З'ясувалося, що жодних судових рішень щодо згаданих авто не було. Махінації з псевдолегалізацією поширилися всією Україною. Однак найбільше таких випадків на Волині: у Луцькому МРЕВ —18, у Любомльському — майже сотня. Від таких афер потерпає не лише державна казна, а й автолюбителі. Адже махінатори після реєстрації машин одразу їх продають. Покупці, нічого не підозрюючи, ними користуються. Коли ж аферу викривають, міліція скасовує реєстрацію і передає матеріали слідчим органам.

Частенько автомобілісти стають жертвами спритників, які нишпорять довкола МРЕВ і переконують людей, що реєстрація автомобіля поглинає безліч часу і грошей. Тому пропонують швидко і «лише» за кількасот доларів усе владнати: без проблем зробити свідоцтво, номерні знаки, талон техогляду. Лише згодом, після перевірки, автолюбитель дізнається, що документи — фальшиві, зроблені у підпільних цехах.

За результатами недавньої перевірки, яку очолив заступник начальника Головного управління ДАІ МВС України Сергій Левченко, знову проведено суворі санкції — дехто розпрощався з посадою. Для подальшого контролю буде створено спеціальне відділення при обласному управлінні ДАІ. Наглядачі перевірятимуть усі матеріали, які стосуються реєстрації авто. А їх самих контролюватиме столичне начальство.

Клондайк зачинено.

Роман ЖИЖАРА.

Луцьк.

Аж іскри летіли від ударів клинків

Місцевість на березі Десни поблизу села Шестовиці на Чернігівщині немов з глибини століть явила на споглядання сучасників численних воїнів-дружинників, князів у залізних кольчугах. Тут нещодавно відбулися запеклі бої на мечах — аж іскри летіли від ударів. Щоправда, не смертельних. У міжнародному турнірі з історичного фехтування брали участь до 100 учасників із Харкова, Сімферополя, Києва, Славутича, Запоріжжя, Вінниці, Пінська, Брянська, Дніпропетровська, Чернігова та інших міст.

— Турнір продемонстрував,— сказав головний суддя змагань, голова Чернігівської федерації історичного фехтування Олександр Суботін,— що молодь дуже зацікавлено вивчає наше історичне минуле, намагається на собі, так би мовити, відчути той час з мечем, щитом і луком.

Перемогу у номінації «Щит-меч» здобув Гіл (всі учасники боїв виступали під псевдонімами. — **Авт.**) з Києва, а в номінації «Меч-меч» — Корсар з Харкова.

На знімку: момент двобою.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Фото автора.

Вулиці пилососить... «Мерседес»

Вулична пиловсмоктувальна машина марки «Мерседес» з'явилася на вулицях Одеси. Машина всмоктує сміття і тут же миє вулиці й тротуари водою. Придбало цей «пилосос» ВАТ «Раф плюс», що спеціалізується на збиранні, вивезенні та утилізації сміття. Протягом двох місяців вирішено експлуатувати «Мерседес» для випробувань, а вже потім вирішувати, чи варто закуповувати нові машини.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ТЕНДЕНЦІЇ

Є ще одна свердловина

Три роки ведеться інтенсивна розробка потужного Ковердинського, що в Шишацькому районі, нафтогазового родовища, першовідкривачем якого називають начальника бурової Новосанжарської експедиції глибокого буріння Михайла Іваниковича. На розвіданій площі з'явилася ще одна свердловина, яка щодоби видає по 250 тисяч кубічних метрів газу і 28 кубометрів газоконденсату. Проте загалом у добувній галузі Полтавщини, питома вага якої в промисловості — майже 23 відсотки, у першому півріччі спад виробництва продукції становив 2,1%. За цей період нафти і газового конденсату видобуто 417,9 тис. тонн, газу натурального — 3347,8 млн. куб. м, що, відповідно, на 7,7% та 2,1% менше проти минулого року.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

До надання бізнес–послуг готові!

Бізнес-центр «Кіровоградщина» нещодавно презентовано мешканцям міста. Тут планують надавати послуги в проведенні зустрічей, семінарів, розробці й оформленні статутних документів і бізнес-планів окремим підприємцям та громадським організаціям.

Створений за сприяння облдержадміністрації в рамках обласної програми розвитку та підтримки малого і середнього бізнесу, новий бізнес-центр має оснащений конференц-зал, сучасне офісне та інформаційне обладнання, бібліотеку з економічної тематики. Передбачається також постійна робота «гарячої лінії» задля оперативного надання підприємцям консультативної та юридичної правової допомоги.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Відходами заповнять кар'єр, що зяє

На замовлення металургійного комбінату «Криворіжсталь» інститут «Кривбаспроект» розробив схему складування відходів Ново-Криворізького горно-збагачувального комбінату.

Оскільки місця в хвостосховищі, куди їх раніше скидали, майже не залишилося, проектувальники за допомогою гірників прорахували можливість складувати відходи у відпрацьований кар'єр комбінату. Тепер разом з порожньою породою, якою її засипали, сюди підуть і відходи. Отже, велика яма заповниться набагато швидше і не виглядатиме настільки потворно. До того ж відпаде необхідність у будівництві нового хвостосховища, а відтак — зекономлять гроші, і чималі.

Простота рішення — справді дивовижна. Чи ми насправді стаємо дбайливішими господарями?..

Ванда ЛАРИНА.

Дніпропетровська область.

До райцентру з вітерцем

М'який автобус із кондиціонером, телевізором та іншими вигодами тепер курсує із маленького селища Чемеровець на Хмельниччині до Києва та Одеси. Капітально відремонтовані машини мчать і до найближчих обласних центрів. Прийшли вони на підмогу й сусідним райцентрам, де в арсеналі досі більше старих «пазиків» та «кавказиків».

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

ВИРОБНИЦТВО

Модні віяння втілюють склодуви

ВАТ «Бережанський склозавод» щороку запрошує до себе представників торговельних фірм України і з-за кордону. І не лише для того, щоб продемонструвати нові вироби і укласти договори про реалізацію. Бережанські склодуви вислуховують пропозиції й критичні зауваження. Вони давно подолали комплекс провінційності і на рівних конкурують з відомими чеськими, польськими, німецькими, турецькими виробниками склопосуду. Бережанський склозавод постійно представляє нашу країну на галузевих виставках у Франкфурті, Празі, що дає змогу вивчити модні віяння. Приміром, цього року представлено велику гаму свічників — від вишуканих, що плавають у широких вазах, до масивних у вигляді ліхтарів. Вони розписані модними трояндочками, польовими квітами, кактусами.

Нині бережанських виробів більше тисячі видів. Усі вони виготовлені вручну, з екологічно чистого скла, декоровані люстровими фарбами, золотом, шовкотрафаретним друком.

Склозавод, очолюваний Галиною Видойник, дає роботу більш як тисячі працівникам, виплачує пристойну зарплату і дивіденди.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопільська область.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311137. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos